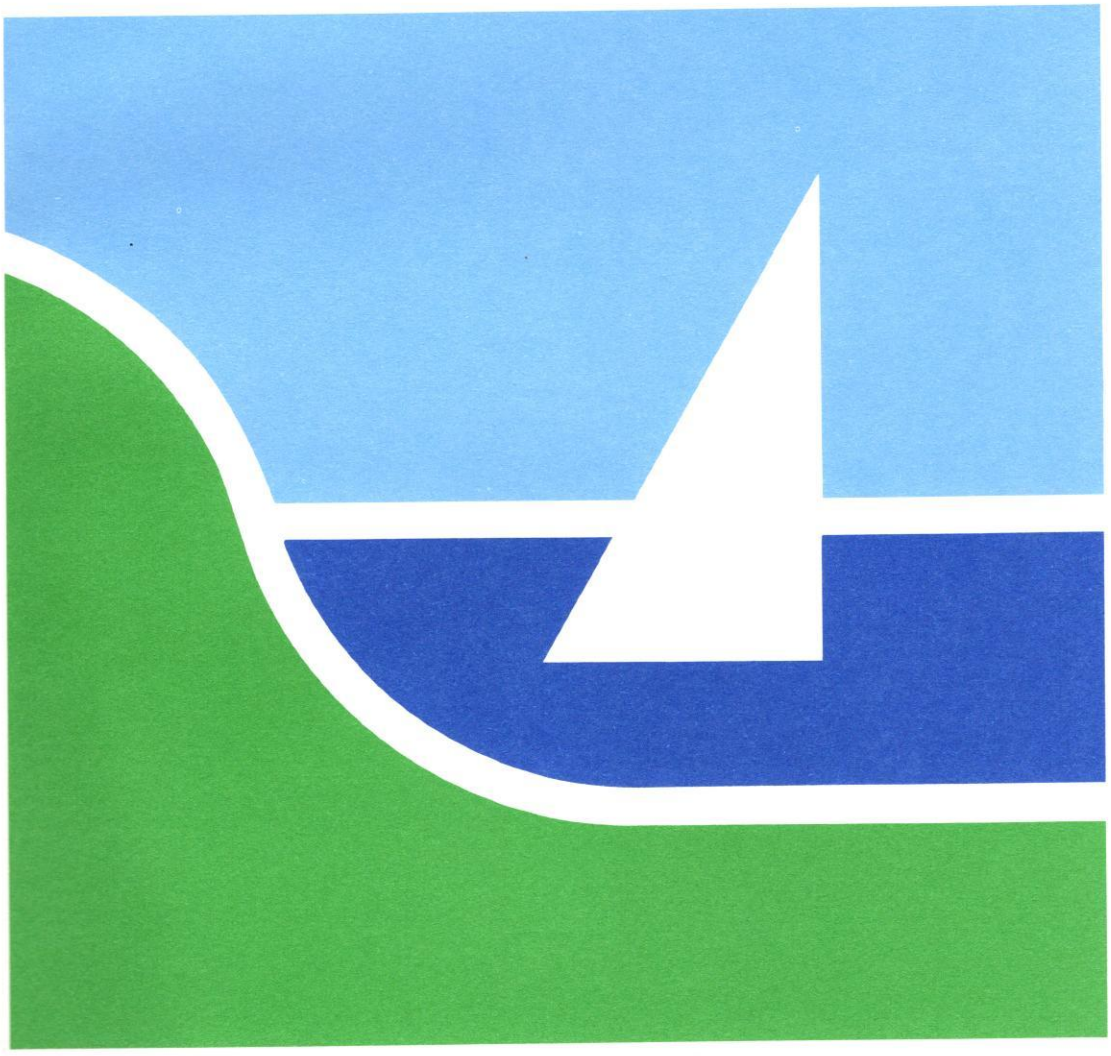
supermax

Supermax Kontor
Systemadministration

15. April 1991
Version 8
Varenr. 94330130.

Supermax Kontor
Systemadministration

15. April 1991
Version 8
Varenr. 94330130.

Copyright© 1991
Dansk Data Elektronik A/S

Indholdsfortegnelse

1. Systemadministration til Supermax Kontor 1.1
1.1 Forudsætninger og brugergruppe 1.1
1.2 Vejledningens indhold 1.1

2. Installation af Supermax Kontor 2.1
2.1 Oversigt over filerne på distributionsdisketten 2.1
2.2 Indlæsning af Supermax Kontor 2.1
2.2.1 Førstegangs-installation af Supermax Kontor 2.1
2.2.2 Opdatering af Supermax Kontor 2.1
2.3 Oprettelse af brugere af Supermax Kontor 2.2
2.3.1 Post-meddelelse 2.2
2.3.2 Dato- og tidsvisning 2.2
2.4 Brugerens omgivelser (environment) 2.3
2.4.1 Sprog-variabler 2.3
2.4.2 Variabel til logning af brugeres arbejde med Supermax Kontor 2.4

3. Menuredigering 3.1
3.1 Start af menuredigering 3.2
3.2 Valg af redigeringsmenu 3.2
3.2.1 Redigering af den viste menu 3.2
3.2.2 Redigering af en anden menu 3.3
3.2.3 Redigering af en ny menu 3.3
3.3 Funktionstaster i menuredigering 3.4
3.3.1 Konstante funktionstaster 3.4
3.3.2 Variable funktionstaster 3.4
3.4 Markørflytning under menuredigering 3.5
3.4.1 Vertikal flytning: (PIL NED, PIL OP) 3.5
3.4.2 Horisontal flytning: (PIL HØJRE/VENSTRE og RETUR-tasten) 3.6
3.5 Redigering af menuens indhold 3.6
3.5.1 Menuens opbygning 3.6
3.5.2 Skjult menu 3.6
3.5.3 Redigering af menuindgang 3.6
3.5.4 Redigering af menuindgang i en skjult menu 3.7
3.5.5 De enkelte felter i menuindgangen 3.7
3.5.6 Redigering af egenskabsparametre 3.8
3.5.7 Redigering af menu-overskrift 3.8
3.5.8 Redigering af parametre til utilgængelige menuindgange 3.9
3.6 Afslutning af menuredigering 3.9
3.6.1 Navngivning af menuer 3.10
3.7 Oprettelse af dansk og engelsk version af samme menu 3.10

4. Tips ved opbygning af menuer 4.1
4.1 Beskrivende hjælpetekster 4.1
4.2 Katalog-skift 4.2
4.2.1 Skift af aktuelt katalog 4.2
4.2.2 Skift af aktuelt katalog til brugerens hjemkatalog 4.3
4.3 "Skjulte" programmer 4.3
4.4 Brug af environment-variable 4.4
4.4.1 Environment-variable sættes for menuindgang med program-kald 4.4
4.4.2 Environment-variable sættes for alle linier i en menu under ét 4.5
4.5 Fælles-menu med individuel tilpasning 4.5
4.6 Menustakkens størrelse 4.6
4.7 Proces-former 4.6
4.8 Menuredigering og Supermax Vinduer 4.6

5. Brugerstandard 5.1
5.1 Adgang til menufunktion 5.1
5.2 Adgang til menu-redigering 5.2
5.3 Brugeradgang uden oprettelse af brugerstandard 5.2
5.4 Adgang til shell 5.2

6. Redigering af brugerstandarder 6.1
6.1 Start redigering af brugerstandard 6.1
6.1.1 Brugernavne 6.2
6.1.2 Jokere 6.2
6.1.3 Skærmbillederne 6.2
6.2 Afslut redigering af brugerstandard 6.3
6.3 Indlæsning af brugerstandard 6.4
6.4 Oprettelse af ny brugerstandard 6.5
6.5 Indlæsning af eksisterende brugerstandard 6.6
6.6 Øvrige faciliteter ved Indlæsnings-billedet 6.7
6.6.1 Slet eksisterende brugerstandard 6.7
6.6.2 Tildel bruger "superbruger-standard" 6.7
6.6.3 Automatisk udskrivning af brugerstandarder 6.8
6.6.4 Automatisk indlæsning af brugere = AUTO HENT 6.8
6.7 Redigering af brugerstandard 6.9
6.7.1 Indsæt brugerkode 6.9
6.7.2 Slet brugerkode 6.9
6.7.3 Automatisk oprettelse af ens brugerstandarder 6.9
6.7.4 Udskrivning af brugerstandard 6.10
6.7.5 Ændring af brugerens rettigheder og muligheder 6.11
6.7.6 NÆSTE/FORRIGE 6.13
6.7.7 Gem brugerstandard = GEM 6.13

7. Batch-opdatering 7.1
7.1 Redigering af opdaterings-fil 7.1
7.1.1 Betjening af Supermax Editor 7.1
7.2 Syntaks i opdaterings-filen 7.3
7.3 Opdateringsfilens indhold 7.5
7.3.1 Tilføj nye/opdater eksisterende brugerstandarder 7.5
7.3.2 Specificering af brugere 7.5
7.3.3 Ændringer 7.6
7.3.4 Ændring af brugerkoder 7.6
7.3.5 Slet de specificerede brugerstandarder 7.7
7.3.6 Rettigheder til menuer 7.7
7.3.7 Adgang til shell fra menuens kommandolinie 7.8
7.3.8 Start med eller uden hjælpelinie vist på skærmen 7.8
7.3.9 Besked om ankommen elektronisk post 7.8
7.3.10 Lydsignal ved ankomst af elektronisk post 7.8
7.3.11 Visning af dato og tid 7.8
7.3.12 Udpegning af menufunktioner med piltaster 7.9
7.4 Batch-opdatering ved hjælp af opdaterings-fil 7.9
7.4.1 Trinvis opdaterings-procedure 7.9
7.4.2 Samlet opdaterings-procedure 7.10

8. Logning af data fra kontor-systemets menu-oversigter 8.1
8.1 Forudsætninger for at anvende logning 8.1
8.2 Slå logning til/fra 8.2
8.3 De loggede data 8.2
8.3.1 Fortegnelse over kommando-kald 8.5

9. Fejlsituationer 9.1
9.1 Redigering af menu er ikke mulig 9.1
9.2 Fejlmeddelelser under brug af Supermax Kontor 9.1

10. Konvertering af menuer fra system III til V 10.1
10.1 Menuer oprettet under system III 10.1
10.2 Start af menu-konvertering 10.1

11. Bilag A 11.1
11.1 Udskrift af menuer 11.1
11.2 Forklaring til specifikationer (Se også "Menuredigering" ovenfor) 11.2

12. Stikordsregister 12.1

Fejlrapporteringsark

Pris- Og Bestillingsliste

1. Systemadministration til Supermax Kontor

1.1 Forudsætninger og brugergruppe

"Systemadministration til Supermax Kontor" beskriver systemadministratorens funktioner i forbindelse med installation og vedligeholdelse af Supermax Kontor, der er et avanceret menusystem. Vejledningen er skrevet til systemadministratorer (de personer, som er ansvarlige for den daglige drift og vedligeholdelse af Supermax-datamaten og dens programmer) samt avancerede brugere.

Anvendelse af "Systemadministration til Supermax Kontor" forudsætter kendskab til systemadministration på Supermax med operativsystem SMOS system V (Se f.eks. "System Administrator's Guide") samt til Supermax Kontor på et niveau svarende til beskrivelsen i "Brugervejledning til Supermax Kontor". "Systemadministration til Supermax Kontor" er et opslagsværk inddelt i kapitler, der hver især beskriver adskilte funktioner.

1.2 Vejledningens indhold

"Systemadministration til Supermax Kontor" kan benyttes både som starthjælp og som opslagsværk. Det er ikke nødvendigt at læse bogen i sin helhed. Denne læsevejledning, den indledende indholdsfortegnelse og stikordsregistret, anbragt efter sidste kapitel, gør det let at finde de relevante oplysninger i "Systemadministration til Supermax Kontor".

Kapitel 1 er en indledning, der giver en kortfattet indføring til de forskellige kapitlers indhold.

Kapitel 2 indeholder en installationsvejledning til Supermax Kontor. Vejledningen beskriver hele installationsprocessen, fra modtagelsen af disketten med programmerne til Supermax Kontor er klar til redigering af den første menu.

De resterende kapitler beskriver oprettelse samt redigering af menuer og brugerstandarder, såvel ved installation som i den daglige anvendelse af Supermax Kontor.

Kapitel 3 giver anvisninger på, hvordan en menu opbygges, trin for trin (menuredigering).

Kapitel 4 omhandler nogle specielle faciliteter ved opbygning af menuer: redigering af hjælpetekster, valg af katalog i forbindelse med valg i menuen og anvendelse af "skjulte" programmer, dvs. programmer som startes af menuen, uden brugerens aktive medvirken.

Kapitel 5 gennemgår brugerstandarden, et hjælpeværktøj, der letter systemadministratorens arbejde med at tildele brugerne adgang til relevante faciliteter. Ved at benytte et system af "låse" (modulkoder) på menuindgangene og "nøgler" (bru-

gerkoder) i brugernes brugerstandarder, kan man nøjes med at vedligeholde én fælles menu, der rummer alle de tilgængelige programmer og menuer, til samtlige brugere. Nøgle/låse-systemet bevirker, at brugerne kun kan anvende de menuindgange, som systemadministratoren tildeler dem en "nøgle" til.

2. Installation af Supermax Kontor

2.1 Oversigt over filerne på distributionsdisketten

Supermax Kontor leveres på en diskette, parat til installation. På den leverede diskette findes følgende kataloger/filer:

/alib/kontor/batch
/alib/kontor/bruger
/alib/kontor/ed
/alib/kontor/menu
/alib/kontor/menuprt
/alib/kontor/menured
/alib/kontor/par_gen
/alib/kontor/parse
/alib/kontor/startmenu
/alib/kontor/sysmenu
/alib/kontor/sysmenu.me
/alib/kontor/menu.d
/alib/kontor/usr
/alib/spool
/nlslib/kontor/bruger
/nlslib/kontor/ed
/nlslib/kontor/kontor
/nlslib/kontor/spool

2.2 Indlæsning af Supermax Kontor

Supermax Kontor installeres ved en enkel indlæsningsproces:

* Indsæt den første diskette i diskettedrevet.
* Log in i shell som privilegeret bruger (dvs. en bruger med bruger-id=0 og gruppe-id=0, ofte kaldet root).
* Skriv kommandoen: **newpkg** og tryk RETUR.
* Følg de instruktioner der gives på skærmen.

Nu indlæses Supermax Kontor automatisk, og filerne anbringes i de rigtige kataloger.

2.2.1 Førstegangs-installation af Supermax Kontor

Såfremt Supermax Kontor installeres for første gang, dvs. at ingen tidligere versioner har kørt på systemet, bliver menu-filen og brugerstandard-filen automatisk omdøbt.

/alib/kontor/startmenu	omdøbes til	**/alib/kontor/startmenu.me**
/alib/kontor/usr/menustd	omdøbes til	**/alib/kontor/usr/menu.std**

2.2.2 Opdatering af Supermax Kontor

Hvis Supermax Kontor allerede findes på systemet, bevares den eksisterende startmenu og brugerstandardfil, og den nye startmenu og brugerstandardfil slettes automatisk.

2.3 Oprettelse af brugere af Supermax Kontor

Alle, der skal anvende Supermax Kontor, skal oprettes som brugere i **/etc/passwd**-filen. Der SKAL indgå en login-shell i brugerens indgang i /etc/passwd-filen. (Se evt. "System administrationshåndbog", "Bruger administrations-procedurer").

Desuden skal der i brugerens **.profile**-fil indsættes følgende:

```
exec /alib/kontor/menu /alib/kontor/startmenu
```

Eventuelle kommandoer efter denne linie vil ikke blive udført. Ønsker man dette, skal 'exec' udelades, og sidste linie i .profile-filen skal være **exit**.

'**/alib/kontor/startmenu**' kan erstattes af navnet på en anden menu, f.eks. brugerens egen startmenu.

Hvis brugeren skal arbejde via en langsom modemforbindelse, kan man sørge for, at rammerne omkring menuerne ikke tegnes og dermed gøre tegningen af skærmbilledet hurtigere:

* Tilføj efter navnet på startmenuen i kaldet af Supermax Kontor: **-r**

Hvis brugeren skal starte med menuen '**/user/abc/minmenu**' uden ramme, skal kaldet se således ud:

```
/alib/kontor/menu /user/abc/minmenu -r
```

2.3.1 Post-meddelelse

Hvis filen /etc/profile indeholder en kontrol af ankommet post, skal den slås fra. Ellers vil post-meddelelsen ikke fungere korrekt for brugerne. Postcheck i en standard /etc/profile-fil ser således ud:

```
if mail -e
                then
                echo "you have mail"
                fi
```

Disse linier skal slettes, eller de skal kommenteres ud ved at sætte #-tegn foran hver linie.

2.3.2 Dato- og tidsvisning

Det er muligt at få vist dato og tid i menuen på den streg, der adskiller overskriften fra den øvrige menu. Formatet for denne dato- og tidsvisning er: **dag.måned.årstal timer:minutter**.

Hvis man ønsker et andet format, skal man oprette en fil, hvori det ønskede format indskrives. Filen skal indeholde følgende komponenter:

dd	repræsenterer datoen
mm	repræsenterer måneden
yyyy	repræsenterer årstallet
hh	repræsenterer time-delen af klokkeslættet
uu	repræsenterer minut-delen af klokkeslættet

Man kan placere komponenterne frit i forhold til hinanden og på denne måde danne et format helt efter eget ønske: omplacere dato og klokkeslæt i forhold til hinanden, vælge amerikansk datovisning, indsætte andre skilletegn end '.' og ':' etc.

* Start editoren "**Supermax Editor**" (betjeningen er beskrevet i kapitlet "Batch-opdatering") eller en anden ASCII-editor, f.eks. '**vi**'.
* Opret en fil med navnet: **/alib/kontor/usr/menu.time**
* Indskriv formatets komponenter i filens første linie i den ønskede rækkefølge og med de ønskede skilletegn.
* Gem filen.
* Sørg for, at filen har læserettigheder for de brugere, der skal have vist formatet. (Brugere uden læseret til filen vil få vist det oprindelige format).

Hvis filen slettes, vender det oprindelige format tilbage.

2.4 Brugerens omgivelser (environment)

2.4.1 Sprog-variabler

Supermax Kontor forudsætter, at der i brugerens omgivelser sættes to variabler, som anvendes i forbindelse med valg af sprog til skærmtekster og fejlmeddelelser: LANGUAGE og NLSPATH.

LANGUAGE skal sættes til **én** af de to følgende for at sikre brugeren danske skærmmeddelelser:

dk eller **DK**

For at få engelske skærmmeddelelser skal LANGUAGE sættes til:

uk eller **UK**

NLSPATH angiver, hvor tekstfilerne skal hentes. Den skal sættes til:

```
/nlslib/%L/%N.cat:/nlslib/%N/%L
```

De to variabler LANGUAGE og NLSPATH kan enten sættes i den enkelte brugers **.profile**-fil eller globalt i filen **/etc/profile**. Uanset hvor man vælger at sætte de to variabler, skal der skrives følgende for at få danske skærmtekster:

```
export LANGUAGE NLSPATH
LANGUAGE=dk
NLSPATH=/nlslib/%L/%N.cat:/nlslib/%N/%L
```

For at få engelske skærmtekster i Supermax Kontor skal der skrives:

```
export LANGUAGE NLSPATH
LANGUAGE=uk
NLSPATH=/nlslib/%L/%N.cat:/nlslib/%N/%L
```

2.4.2 Variabel til logning af brugeres arbejde med Supermax Kontor

Det er muligt at registrere en brugers arbejde med Supermax Kontor-menuer i en såkaldt '**log**'. Registreringen foretages ved hjælp af Oracle® Logsystem, som derfor skal være installeret på Supermax-datamaten og sat i gang. Om en brugers handlinger skal logges, styres ved at sætte environment-variablen **LOG_HOME** i brugerens omgivelser. Denne variabel fortæller Logsystemet, i hvilket katalog dets program-filer befinder sig.

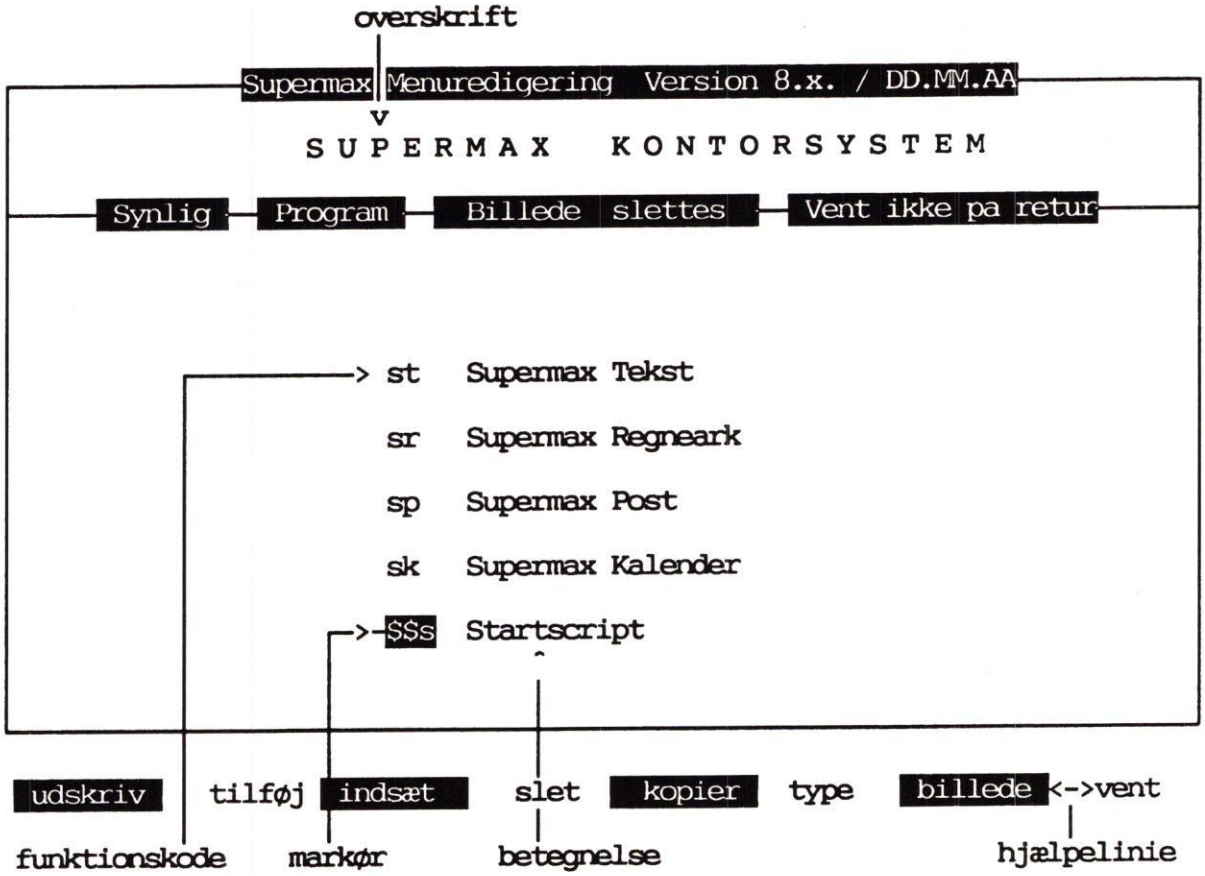
Variablen kan sættes enten i **/etc/profile**-filen for at logge alle brugere eller i den enkelte brugers egen **.profile**-fil. Den skal sættes til:

```
LOG_HOME=/etc/logging
```

Hvis variablen er sat, kan brugeren ikke starte en Supermax Kontor- menu, hvis Logsystemet ikke er startet. Alle valg i menuer, redigering af menuer eller forsøg herpå logges i log-filen. (Se kapitlet "Logning af data fra Supermax Kontor System").

Når man anvender Logsystemet, bør brugerne ikke have shell-adgang. Ellers har de mulighed for at slå logningen fra.

Med det samme eks. som anvendt ovenfor vil skærmbilledet komme til at se således ud:

På rammen mellem overskriften og selve menuen vises de parametre, der er sat for menuen og den menuindgang, som markøren udpeger. Evt. skjulte programmer ($$s, $$x, og $$e) bliver synlige under redigering. Hjælpelinien viser funktionstasternes funktioner i menuredigering.

3.2.2 Redigering af en anden menu

Hvis man vælger at redigere en anden menu, gøres det således:

* Fjern det foreslåede navn, og skriv det ønskede. Tryk RETUR

Så vil den valgte menu vise sig på skærmen. Redigeringsfaciliteterne vises og hjælpelinien ændres som beskrevet ovenfor i afsnittet 'Redigering af den viste menu'.

3.2.3 Redigering af en ny menu

Vælger man i stedet at oprette en helt ny menu, gøres det således:

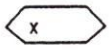
* Fjern det foreslåede navn, og tryk RETUR

Der viser sig et tomt menubillede med de redigeringsfaciliteter og den ændrede hjælpelinie, som er vist ovenfor i afsnittet 'Redigering af den viste menu'.

3.3 Funktionstaster i menuredigering

Under menuredigeringen kan man betjene sig af følgende faste og variable funktionstaster:

3.3.1 Konstante funktionstaster

Betegnelse	Virkning
SLUT	Afslutter redigeringen.
FORTRYD	Afbryder visse funktioner, f.eks. påbegyndelse af udskrivning på skriver eller i dokument, eller påbegyndelse af redigering.
HJÆLP	Viser/sletter hjælpetekst med tilladte funktionstaster.
SPECIEL	Skifter mellem synlig og skjult menu.
NOTESBLOK	Benyttes til notater og i forbindelse med udskrivning af en menu til mellemlagring, inden overførsel til et andet produkt inden for Supermax Kontorsystem,f.eks. Supermax Tekst.
INDSÆT TEGN	Indsætter tegn.
SLET TEGN	Sletter tegn.
->->	Flytter markør til sidste tegn på linien.
<-<-	Flytter markør til første tegn på linien.
	Sletter resten af linien (fra markørens placering).
	Sletter hele den linie, som markøren er placeret på.

3.3.2 Variable funktionstaster

Betegnelse	Virkning
UDSKRIV	Giver en udskrift af menuen med samtlige koder, kald og parametre. På kommandolinien fremkommer spørgsmålet: "Udskriv på:". Her skal skrives navnet på en skriver, en kø eller en tekstbehandlingsfil eller en notesblok.

Hvis der udskrives til en fil, fremkommer der en tekstfil i Supermax Tekst-format (bortset fra headeren = de første 19 linier med format-oplysninger etc., som normalt er knyttet til dette format). Supermax Kontor tilføjer desuden '.T' til filens navn, så teksten derefter kan indlæses og redigeres i Supermax Tekst.

Ved udskrivning til en notesblok lagres udskriften i en af de 16 notesblokke, som vælges med de funktionstaster, som i Supermax Kontorsystem er de variable funktionstaster. F 9 - 16 er funktionstasterne anvendt alene og f 9 - 16 er SHIFT+funktionstasterne. Notesblokkene er en mulighed for at udveksle tekstdele mellem de forskellige programmer i Supermax Kontorsystem. F.eks. kan en menu udskrives til en notesblok og derefter indlæses i et Supermax tekstdokument. (Betjeningen er beskrevet i "Brugervejledning til Supermax Kontor").

De næste tre funktionstaster er redigeringsfaciliteter:

TILFØJ	Tilføjer en blank linie som sidste linie i menuen.
INDSÆT	Indsætter en blank linie indsættes ved markørens placering.
SLET	Sletter den linie, som markøren er placeret på.
KOPIER	Kopierer en eller flere linier. Se nedenfor.

Et tryk på KOPIER-tasten kalder kopierings-faciliteter frem:

MARKER	Første og sidste linie i det område, der ønskes kopieret, markeres.
GEM	Gemmer det markerede område.
GEM+SLET	Gemmer og slet markerede område.
GENKALD	Genkalder det gemte område.

De næste tre funktionstaster sætter parametre for menuen/menuindgangen:

TYPE	Fastsætter typen på menuindgangen som enten program (/styresystemordre) eller menu.
BILLEDE	Bestemmer, om skærmbilledet skal slettes eller bibeholdes ved kald af programfunktion.
VENT	Bestemmer, om man skal trykke RETUR eller ej for at få vist menubilledet igen, når en funktion afsluttes.

3.4 Markørflytning under menuredigering

Markøren kan under redigeringen flyttes i to "retninger": horisontalt eller vertikalt.

3.4.1 Vertikal flytning: (PIL NED, PIL OP)

Funktioner redigeres linievis. En linie, som ønskes redigeret, udpeges ved at flytte markøren hen foran den. Dette gøres v.h.a. tasterne PIL NED og PIL OP , der flytter markøren til henholdsvis næste og forrige linie.

Ud over redigeringen af de enkelte linier kan også overskriften ændres (v.h.a. PIL OP fra første linie, eller PIL NED fra sidste).

3.4.2 Horisontal flytning: (PIL HØJRE/VENSTRE og RETUR-tasten)

Når en linie er udpeget til redigering, kan dens felter rettes. Under redigering af det første felt kan markøren flyttes til en anden linie. Eventuelle ændringer føres tilbage til det oprindelige. Først når der trykkes RETUR, bliver ændringer i første felt stående. Markøren flytter til næste felt på linien, og det er ikke muligt at flytte markøren til en anden linie i menuen, før redigeringen af den pågældende linie er afsluttet.

PIL HØJRE og PIL VENSTRE flytter markøren inden for det enkelte felt. Markøren flyttes til næste felt mod højre ved, at RETUR-tasten trykkes ned. Det er ikke muligt at flytte markøren tilbage til et felt til venstre for markørens placering.

Efter at redigeringen af sidste felt i linien er afsluttet med RETUR, vender markøren tilbage til første felt igen. Og først nu kan markøren igen flyttes til en anden menuindgang med PIL NED eller OP.

3.5 Redigering af menuens indhold

3.5.1 Menuens opbygning

En menu består af et skærmbillede med en overskrift samt op til 30 menuindgange, dvs. linier, der hver især rummer et valg af menu eller program. Dette skærmbillede vises, når menuen kaldes.

Hvis der er op til 15 menuindgange/linier i en menu , anbringes (funktions)koder og de tilhørende betegnelser midt på skærmen i en enkelt kolonne. Hvis antallet af menuindgange/linier overstiger 15, fordeles linierne automatisk i to kolonner ved siden af hinanden på skærmen.

3.5.2 Skjult menu

Til en "synlig" menu kan der oprettes en "skjult" menu med maksimalt 30 menulinier. **TIL SAMMEN** kan den synlige og den skjulte menu maksimalt rumme 40 menuindgange. Den skjulte og den synlige menu gemmes og fremhentes sammen. I den skjulte menu kan man for eksempel anbringe kald af menuer eller programmer, som bruges sjældent, men som det alligevel er ønskeligt at have let adgang til.

3.5.3 Redigering af menuindgang

Når menuredigeringen er startet (Se under "Start af menuredigering" ovenfor), kan de enkelte menuindgange redigeres, dvs. indskrives eller rettes. Markøren står i positionen for (funktions)koden, i den første menuindgang på menuen. Hvis en anden menuindgang ønskes redigeret, flyttes markøren til starten af den linie i menuen. (Se ovenfor "Markørflytning under menuredigering"), som ønskes redigeret.

3.5.4 Redigering af menuindgang i en skjult menu

Ved at trykke på funktionstasten SPECIEL under redigering af menuen kaldes funktionerne i den skjulte menu frem til redigering. I menu-rammen under overskriften, ændres feltet yderst til venstre:

Markørflytning og redigeringsfaciliteter er de samme ved redigering af den skjulte menu som ved den synlige. Et tryk på funktionstasten SPECIEL får den synlige menu til at vende tilbage til skærmen igen.

3.5.5 De enkelte felter i menuindgangen

En menuindgang består af kode, betegnelse, kald og modulkode. Kun koden og betegnelsen vises på menubilledet. Det er dog muligt at skjule de indgange helt, der ikke er tilgængelige for den aktuelle bruger. (Se under "Redigering af parametre til ikke-tilgængelige menuindgange"). Det felt, som markøren aktuelt står i, kan udfyldes (Se "Markørflytning under menuredigering"):

funktionskode I første felt fra venstre skal funktionskoden skrives. Den består af 1-3 tegn , som vises foran menuliniens tekst (betegnelse) på menubilledet. Man kan under afviklingen skrive denne kode på kommandolinien for at udpege menuindgangen.
Ved at skrive en særlig kode, $$s, $$x eller $$e kan en menuindgang anvendes til at udføre en funktion, skjult for brugeren, når menuen kaldes eller forlades (Se kapitlet "Tips ved opbygning af menuer").

Hvis der ikke anføres nogen kode (blankt felt), opstår der en blind indgang til brug for kommentarer.

betegnelse I andet felt fra venstre skrives en tekst, der viser, hvad koden giver adgang til. Der er plads til maksimalt 25 tegn.

kald I tredie felt fra venstre skrives navnet på en menu eller et program (med katalogangivelse), plus evt. parametre, environment-variable eller en shell kommando (76 tegn maksimalt). Når koden vælges i menuen, kaldes menuen/programmet.

modulkode I fjerde felt fra venstre skrives et tal mellem 0 og 2000. Kun de brugere, som har dette tal i deres brugerstandard, kan udføre den aktuelle funktion (Se endvidere kapitlerne "Tips ved opbygning af menuer" og "Brugerstandarder").

En menu-indgang indskrives således:

* Skriv den ønskede (funktions)kode, og tryk RETUR.
* Skriv den ønskede betegnelse, og tryk RETUR.
* Skriv det ønskede kald, og tryk RETUR.
* Skriv den ønskede modulkode, og tryk RETUR.

3.5.6 Redigering af egenskabsparametre

Følgende 3 egenskabsparametre, der regulerer visse egenskaber ved menuindgangen, kan endvidere sættes for hver menuindgang (funktion) ved hjælp af de tilsvarende variable funktionstaster (se i menuens ramme). Man skifter mellem parametrenes to værdier ved at trykke på den tilsvarende funktionstast.

Type Denne parameter SKAL sættes for alle menu-indgange, som indeholder et kald (altså ikke ved kommentarer). Den angiver, om det kaldte skal behandles som en menu eller et program. Supermax Kontor giver fejl, hvis denne parameter sættes forkert.

Billede Denne parameter, som sættes for den enkelte menuindgang, er kun relevant for menulinier med typen '**program**'. Den bestemmer, om om menu-billedet skal slettes, før programmet kaldes eller ej.

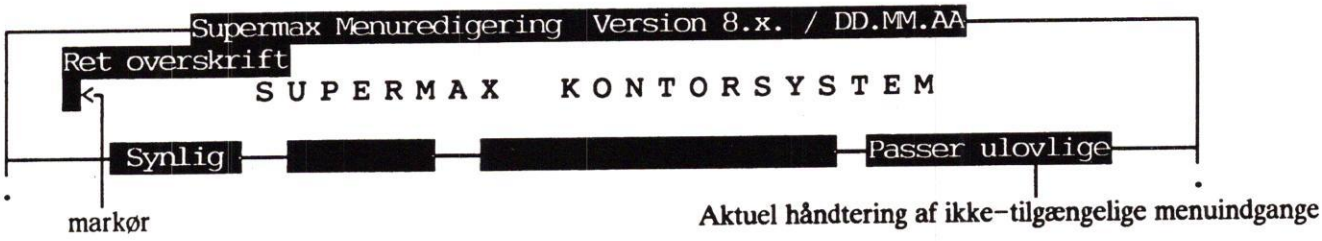
Vent Denne parameter, der sættes for den enkelte menuindgang, er kun relevant for menulinier med typen '**program**'. Den bestemmer, om menu-billedet skal vise sig umiddelbart, når et program er afsluttet. Eller om man skal trykke RETUR for at få vist menu-billedet.

* Tryk på funktionstasten TYPE, indtil der står det ønskede i det 2. felt fra venstre på rammen mellem menuens overskrift og selve menuen.
* Tryk på funktionstasten BILLEDE, indtil der står det ønskede i det 3. felt fra venstre på rammen mellem menuens overskrift og selve menuen.
* Tryk på funktionstasten VENT, indtil der står det ønskede i det sidste felt til højre på rammen mellem menuens overskrift og selve menuen.

3.5.7 Redigering af menu-overskrift

Menuen kan tildeles en overskrift, der identificerer den for brugerne. Når markøren flyttes op til overskriften (PIL OP), ændres menubilledets øverste del:

* Flyt markøren til overskriftlinien.

Nu kan overskriften redigeres:

* Skriv en overskrift på maksimalt 70 tegn, og tryk PIL NED eller RETUR.

Menubilledet er derefter igen det normale Redigerings-billede, og den rettede overskrift kan nu gemmes sammen med menuen.

3.5.8 Redigering af parametre til utilgængelige menuindgange

Hvis en bruger ikke har den/de korrekte modulkode(r) til en menuindgang, har denne bruger ikke har adgang til menuindgangen. Ved at sætte en parameter ved menu-overskriften, kan man vælge mellem fire muligheder for at håndtere ikke-tilgængelige menuindgange på menu-billedet.

* Flyt markøren op til overskriftlinien for at få vist den aktuelle håndterings-type i menuens ramme (se illustrationen under "Redigering af overskrift").
* Tryk på funktionstasten TYPE, indtil den ønskede type vises i typefeltet.

Disse fire muligheder skifter cyklisk ved tryk på TYPE:

Alle	Når denne parameter sættes, vises alle indgange , og det er muligt at anbringe markøren ud for hvilken som helst indgang. Hvis en bruger forsøger at udføre en ikke-tilgængelig menuindgang, afviser programmet at udføre den.
Passer ulovlige	Denne parameter bevirker, at alle indgange vises, men markøren springer ikke-tilgængelige indgange over.
Blank ulovlige	Parameteren blankstiller alle ikke-tilgængelige menuindgange i menubilledet. Der kan derfor opstå blanke linier mellem de udfyldte.
Blank og editer	Ved at vælge denne parameter blankstilles alle ikke-tilgængelige menuindgange i menubilledet, og eventuelle blanke linier editeres væk. Der opnås således et mere samlet menubillede, idet de udfyldte linier skubbes sammen.

3.6 Afslutning af menuredigering

* Tryk på SLUT- eller FORTRYD-tasten for at afslutte menuredigeringen.

Ved tryk på FORTRYD-tasten returneres til den menu, hvorfra REDIGER-tasten blev aktiveret, **UDEN** at ændringerne gemmes.

Ved tryk på SLUT-tasten vises menunavnet på skærmen:

Menufil: /alib/kontor/startmenu

Der er nu tre valgmuligheder:

1) Tryk RETUR for at lagre den nye version af /alib/kontor/startmenu (den gamle version af menuen overskrives).
2) Angiv et andet menufil-navn for at gemme den redigerede menu under dette navn og bevare den oprindelige menu. Det svarer til at foretage en "kopiering" af den oprindelige menu.
3) Tryk på FORTRYD-tasten for at returnere til menuredigeringen igen. Det er nu muligt at fortsætte redigeringen.

Når redigeringens afsluttes, returneres til den menu, hvorfra REDIGER-tasten blev aktiveret. Det er derved muligt at redigere/oprette flere menuer med samme menu som udgangspunkt.

3.6.1 Navngivning af menuer

Menunavne må maksimalt indeholde 11 tegn. Menuer oprettet med tidligere versioner af Supermax Kontor, hvor længere menunavne var tilladt, skal omdøbes til kortere navne for at kunne redigeres. (Supermax Kontor tilføjer automatisk '**.me**' til menunavnet. Disse tegn vises ikke under menuredigering og skal aldrig skrives i kaldet af menuen. (Ved håndtering af menuen i shell, f.eks. omdøbning, skal menuens fulde navn derimod angives).

Der skelnes mellem store og små bogstaver. Blanktegn og de følgende tegn må ikke anvendes:

@ # $ ^ & ( ) ` [ ] \ ¦ ; ' " < > * ? + -

3.7 Oprettelse af dansk og engelsk version af samme menu@

Det er muligt at lade valget af menu styre af det valgte sprog i brugerens "omgivelser" og således have mulighed for at kalde enten en dansk eller en engelsk version af en menu, gøres det således:

* Opret et katalog med det navn, som menuen skal have.

Hvis menuens navn er **xmenu**, skal kataloget hedde: **/alib/kontor/xmenu**

* Opret en menu med de ønskede menupunkter med dansk tekst.
* Gem den i det katalog, der blev oprette til menuen, under navnet **dk**

Menuredigeringsprogrammet tilføjer et '**.me**' til menunavnet, så en liste over filerne i kataloget vil derfor vise menunavnet med denne tilføjelse: **/alib/kontor/xmenu/dk.me**

* Opret en ny menu med de ønskede menupunkter, men med engelsk tekst,
* Gem den i det katalog, der blev oprette til menuen, under navnet **uk**

Nu kan kaldet til den "tosprogede" menu af menuen indsættes i en menu:

* Rediger den menu, hvor menukaldet skal indsættes.
* Skriv navnet på det katalog, hvor dk- og uk-menuen er lagret, som menukald. (Se ovenfor).

Hvis kataloget med dk- og uk-menuerne hed **/alib/kontor/xmenu**, skal menukaldet være:

```
/alib/kontor/xmenu.
```

Når en bruger vælger dette menupunkt, vil indholdet af environment-variablen LANGUAGE være afgørende for, hvilken menu der vælges. Hvis LANGUAGE=dk, vælges dk-menuen. Hvis LANGUAGE=uk vælges uk-menuen. (Hvis LANGUAGE er DK, UK, gb eller GB, skal der oprettes menuer med tilsvarende navne, eller dk/uk-menuerne skal have links til hhv. DK/gb/GB. (Se "System V, Supermax Operating System, Reference Manual, Section 1b" under 'LINK(1M)).

Det er muligt at sætte LANGUAGE i forbindelse med kald af en menu med $$e eller at sætte den i selve menukaldet. (Se kapitlet "Tips ved opbygning af menuer").

4. Tips ved opbygning af menuer

Supermax Kontor giver gode muligheder for en smidig afvikling af brugeres arbejde. Dette afsnit vil kort gennemgå nogle redigeringsmæssige aspekter, som erfaringsmæssigt vil give brugerne et endnu større udbytte af Supermax Kontor.

4.1 Beskrivende hjælpetekster

Hvis Supermax Tekst er installeret på maskinen, er det muligt at give en uddybende beskrivelse af funktionens indhold for hver funktion i menuen. Brugeren kan så under arbejdet med Supermax Kontor slå op i vejledning vha. af funktionstasten HJÆLPETEXT.

* Anbring markøren ud for den menuindgang, der skal skrives hjælpetekst til.
* Tryk på funktionstasten REDIG TXT.

Skærmen viser nu en blank tekstside, hvor hjælpeteksten kan indskrives. Da redigering af hjælpetekst er baseret på Supermax Tekst, kan yderligere oplysninger om tekstredigering findes i "Brugervejledning til Supermax Tekst".

* Indskriv den ønskede hjælpetekst.
* Tryk slut for at afslutte indskrivningen og gemme teksten.

Den oprettede hjælpetekst gemmes automatisk i samme katalog som menuen efter følgende retningslinier for navngivningen:

Menuens navn + funktionskoden + .T (suffikset for tekster)

Navnet på hjælpeteksten til **Supermax Regneark**, der kaldes med funktions koden **sr** fra menuen **/alib/kontor/startmenu**, bliver således: **/alib/kontor/startmenusr.T**

NB! Det er kun brugere med ret til alle funktioner i menuen, der kan benytte sig af den variable funktionstast "REDIG TXT" = opret hjælpetekst til funktionen. (Se kapitlerne "Brugerstandard" og "Redigering af brugerstandarder").

NB! Hvis en funktionskode ændres, vil hjælpetekstens navn ikke automatisk blive ændret navnet svarende til den nye kode. Systemadministratoren skal derfor ajourføre hjælpetekstens navn via shell.

Med tidligere versioner af Supermax Kontor kunne man risikere, at hjælpetekstens navn oversteg de 14 tegn, som styresystemet tillader (f.eks., hvis menunavnet er på 10 tegn og funktionskoden på 3). Et eksempel på dette fænomen er:

menunavn	:	"alib/kontor/**brugermenu** ("brugermenu" = 10 tegn).
funktionskode	:	"red" = 3 tegn

Det medfører hjælpetekstnavn : "/alib/kontor/**brugermenured.T**" (= 15 tegn).

Evt. lange menunavne dannet med tidligere versioner af Supermax Kontor skal forkortes, så denne versions navngivningsregler overholdes. (Se ovenfor "Afslutning af menuredigering").

4.2 Katalog-skift

Det er vigtigt at huske, at alle funktionskald i en menu sker **I FORHOLD TIL DET AKTUELLE KATALOG** = det katalog, som man befinder sig i.

Er et kald af et program/en menu i en menu ikke angivet med fuld katalogangivelse ('path'), **SKAL** programmet/menuen altså befinde sig i (eller evt. under) det aktuelle katalog. Hvis en menu/et program, der ikke er anført med fuld katalogangivelse, kaldes fra menuen, fås fejlmeddelelsen 'Menuen' (eller programmet) 'eksisterer ikke'. Det anbefales derfor, at **ALLE KALD ANGIVES MED FULD KATALOGANGIVELSE** ('path')!

4.2.1 Skift af aktuelt katalog

Ønsker man under afviklingen af menuerne at skifte aktuelt katalog i forbindelse med funktionskaldet, er dette muligt. Man kan på denne måde styre, i hvilke kataloger brugerne skal arbejde med bestemte applikationer. F.eks. kan alle tekstbehandlingsdokumenter placeres i ét katalog, alle kartoteks-filer i et andet osv. At skifte katalog i sammen med kaldet af en menu/et program kan også lette brugerens arbejde, idet man så kan undgå at skulle skrive fuld katalogangivelse (path) i applikationsprogrammer. Katalogskift er muligt både ved kald af **program** og af **menu**.

Først angives i funktionskaldet programmets eller menuens navn, hvorefter det nye aktuelle katalog specificeres. Hvis brugeren i forvejen har dette katalog som aktuelt katalog, så foretages der intet skift. Eksempelvis:

/user/max/maxprogram cd=/user/max/breve

I eksemplet kaldes "maxprogram" i kataloget "/user/max", og der skiftes til kataloget "/user/max/breve". Brugeren kan herefter nøjes med at angive selve filnavnet på de filer, f.eks. tekster, som skal lagres. De vil automatisk blive lagret i det forvalgte katalog /user/max/breve.

Hvis man indsætter et katalogskift i menukaldet, vil alle filreferencer m.m. i programmet relateres til dette katalognavn. Det er derfor underordnet, hvilket aktuelt katalog brugeren har, når programmet/menuen kaldes i menuen.

Ved afslutningen af programkaldet(SLUT, FORTRYD, GENSTART), returneres til det oprindelige katalog.

4.2.2 Skift af aktuelt katalog til brugerens hjemkatalog

Ved at anvende environment-variablen HOME er det muligt at lade en menulinie, der kalder et program eller en menu, skifte aktuelt katalog ud med brugerens hjemkatalog eller et katalog under dette katalog:

```
/usr/bin/ge cd=$HOME/tegninger
```

Denne menulinie kalder programmet Supermax Tegnesystem, /usr/bin/ge, og skifter fra det aktuelle katalog til kataloget **tegninger**, der er placeret under brugerens eget hjemkatalog. Når en tegning gemmes, vil den blive lagret i tegnings-kataloget. Hvis brugeren allerede står i det katalog, der skiftes til, vil det ikke have nogen negativ effekt.

4.3 "Skjulte" programmer

Det er i forbindelse med start eller afslutning af menuer muligt at starte programmer, som udføres, hver gang menuen berøres.

For eksempel kan man åbne en database, før den kaldte menu vises på skærmen, eller man kan ved afslutning af en menu ønske at slette en række midlertidige filer. Funktionerne udføres **skjult** for brugeren.

Et skjult program i en menu indsættes som en ganske almindelig menulinie (Se kapitlet "Menuredigering"). Det specielle ved en menulinie, der kalder et skjult program, er funktionskoden:

* Skriv **$$s** som funktionskode, hvis programmet skal startes før kaldet af menuen (=startscript).
* Eller skriv **$$x** som funktionskode, hvis programmet skal aktiveres efter udgang fra menuen (= slutscript).
* Skriv funktionsteksten og program-kaldet som ved almindelige programkald.

De skjulte programkald kan placeres hvor som helst på menuen. Når menuen anvendes, er linien med $$s/$$x som funktionskode ikke synlig. Den kan kun ses under redigering. Brugeren kan ikke vælge linien med piltaster eller ved at skrive funktionskoden på kommandolinien.

4.4 Brug af environment-variable

Det er muligt at anvende environment-variable i kald af programmer, enten ved at sætte dem i de enkelte menuindgange eller ved at sætte dem for alle linier i menuen under ét.

4.4.1 Environment-variable sættes for menuindgang med program-kald

Man kan sætte en environment-variabel i en menuindgang, der kalder et **program**. (Hvis man ønsker at sætte en environment-variabel for en menu, skal der indsættes en menulinie med en speciel funktionskode i den pågældende menu. Se nedenfor):

* Rediger menulinien og anbring markøren på linien program/menu-kald.
* Skriv program-kaldet og derefter navnet på environment-variablen fulgt af et lighedstegn og den værdi, som variablen skal have.

Hvis man f.eks. ønsker at arbejde med engelsksproget tekst i Supermax tekst, kan man få skærmmeddelelser, hjælpelinie vist med engelsk tekst og udført orddeling/stavekontrol på engelsk. Det gøres ved at sætte environment-variablen LANGUAGE til '**uk**' i kaldet af Supermax Teksts Tekst-oversigt:

/alib/st/stfile LANGUAGE=uk

Environment-ændringen er kun gældende for den funktion, der er kaldt. Når den afsluttes, normaliseres environmentet igen.

Man kan også sætte environment-variablen, når menuen anvendes. Det gøres ved at skrive funktionskaldet på kommandolinien fulgt af environment-variablen og den værdi, som variablen skal tilskrives:

* Skriv funktionskoden på kommandolinien fulgt af environment-variablen med lighedstegn og værdi.

F.eks. kan man kalde en funktion og skifte sproget til engelsk ved at indskrive funktionens funktionskode i menuen, f.eks. '**to**', fulgt af LANGUAGE-variablen med tilskrivning af '**uk**' på menuens kommandolinie:

to LANGUAGE=uk

Efter RETUR kaldes det program, som har funktionskaldet '**to**' i menuen, med engelske tekster m.m. Når programmet afsluttes, får LANGUAGE sin oprindelige værdi igen.

4.4.2 Environment-variable sættes for alle linier i en menu under ét

Man kan også ændre environmentet for alle funktionerne i en menu på én gang. Ændringen foretages, før menuen startes. (Jvf. startscripts ovenfor). Environment-ændringen kommer derfor til at gælde for alle funktioner, der startes fra menuen. Under afviklingen vises menuindgangen med funktionskoden **$$e** ikke, og den kan ikke kaldes fra kommandolinien. Når menuen afsluttes, normaliseres environmentet.

Man sætter en environment-variabel for en hel menu ved I DEN MENU, HVIS APPLIKATIONER SKAL BENYTTE VARIABLENS VÆRDI:

* Skriv **$$e** som funktionskode, en funktionstekst, og en kommando, der tilskriver den ønskede environment-variabel (eller flere environment-variabler med tilskrivning af værdi adskilt af et blanktegn).

Det er f.eks. muligt at indsætte en menuindgang med funktionskoden **$$e**, der sætter environment-variablerne ORACLE_HOME og ORACLE_SID for en hel menu med udelukkende Oracle-applikationer. Som menu/programkald i $$e linien skrives:

```
ORACLE_HOME=/usr/oracleV ORACLE_SID=V
```

Hvis en enkelt applikation på denne menu skal anvende en anden Oracle-database eller en anden Oracle version, kan denne environment-ændring foretages ved at indsætte den i selve den menulinie, der kalder denne applikation. (Se ovenfor).

4.5 Fælles-menu med individuel tilpasning

En fælles startmenu for alle brugere kan gøre administrationen af Supermax Kontor System meget lettere. Alle brugerne deler én menu med samtlige applikationer, men ved hjælp af parametre til håndtering af ikke-tilgængelige menuindgange, katalogskift og environment-variable kan de alligevel få præsenteret en individuelt udseende menu med de relevante applikationer i og evt. udgang til deres egen private menu. Opdateringer/rettelser etc. skal så kun foretages én gang og ikke i hver enkelt brugers menu, og brugerne har således altid en opdateret menu.

Ved at sætte forskellige modulkoder på menuindgangene, tildele brugerne relevante brugerkoder og sætte parameteren "Blank og editer" ved menuens overskriftlinie, vil fælles-menuen præsentere sig som en individuel menu for hver enkelt bruger. (Se kapitlerne "Menuredigering" og "Redigering af brugerstandarder").

Et kald til en privat menu for hver enkelt bruger i den fælles hovedmenu indskrives ved hjælp af environment-variablen 'HOME', som automatisk tildeles den værdi, som den enkelte brugers hjemme-katalog har i filen /etc/passwd:

```
(HOME)/menu cd=(HOME)
```

Hvis bruger 'abc' vælger denne funktion i menuen, vil Supermax Kontor erstatte **(HOME)** eller **$HOME** med brugerens hjemme-katalog, f.eks. '**/user/abc**'. Nu kaldes brugerens egen menu, og arbejdskataloget sættes til brugerens hjemkatalog:

```
/user/abc/menu cd=/user/abc
```

Ved at sætte et ! foran et programkald er det muligt at anvende shell-syntaks i resten af programkaldet. Environment-variable erstattes da først, når shell udfører kommandoen.

```
!cd $HOME;$HOME/program
```

4.6 Menustakkens størrelse

Supermax Kontor åbner mulighed for, at en menu kalder en anden menu, der kalder en tredie menu osv. Antallet af niveauer er begrænset af den mængde lager, der kan tildeles brugeren.

Hvis der fra Hoved-menuen kaldes en menu flere niveauer nede, vil kun den ønskede menu og ikke de mellemliggende menuer blive vist. Det gøres ved at skrive alle de funktionskoder, som skal kaldes i de mellemliggende menuer, på kommandolinien i den første menu og trykke RETUR. Kommandoerne skrives efter hinanden på kommandolinien adskilt af blanktegn. (Se "Supermax Kontor - Brugervejledning", "Betjening af Supermax Kontor").

Når en menu afsluttes med SLUT eller FORTRYD returneres der til den menu, hvorfra den afsluttede menu blev kaldt.

Bemærk dog, at den anvendte lagerplads ikke frigives, når en menu afsluttes. Man bør derfor søge at begrænse antallet af niveauer.

4.7 Proces-former

Processer, der startes fra Supermax Kontor, må kun startes som en datterprocesser eller som en selvstændige processer. Hvis et program startes som datterproces, ventes på afslutningen af processen, samt dennes datter- og søsterprocesser.

4.8 Menuredigering og Supermax Vinduer

Menuerne i Supermax Vinduer redigeres ved hjælp af Supermax Kontor:

* Angiv navnet på den menu, der skal redigeres, under valg af redigeringsmenu. (Se "Valg af redigeringsmenu" ovenfor).

5. Brugerstandard

Hver bruger af Supermax Kontor har en brugerstandard. Den er en beskrivelse af de muligheder og rettigheder, som den enkelte bruger har ved anvendelsen af Supermax Kontor. Alle brugerstandarderne er samlet i 'brugerstandard-filen'.

Brugerstandarden består af brugerkoder, der er tal mellem 0 og 2000. Hvis en bruger har en brugerkode (et tal, f.eks. 8) i sin brugerstandard, har han adgang til de menuindgange, der har det samme tal som modulkode. (Se under "Adgang til menufunktion").

Herudover fastsætter brugerstandarden også for den enkelte bruger:

- adgang til at benytte shell
- visning af hjælpelinien ved start af menu
- visning af dato og tid i menuen
- menurettigheder (læsning/skrivning/eksekvering)
- visning af meddelelse om ankomst af elektronisk post
- signal ved ankomst af elektronisk post
- mulighed for at udpege funktionerne i menuen med pil-taster
- mulighed for at afslutte Supermax Kontor vha. tasten GENSTART

5.1 Adgang til menufunktion

Selv om brugerne har adgang til en fælles menu, kan deres adgang til menufunktionerne i en menu reguleres ved hjælp af modulkoder, der sættes i menuen (se kapitlet "Menuredigering"), og brugerkoder, som sættes i brugernes brugerstandarder (se kapitlet "Redigering af Brugerstandarder").

Modulkoden fungerer som en lås, der forhindrer adgang til menuindgangen. Hver bruger tildeles et "nøgleknippe" af brugerkoder, der fungerer som nøgler til låsene på menuindgangene. Kun hvis man har den rigtige nøgle, har man adgang til en menufunktion.

I en menu, der rummer indgange til både Supermax Tekst og Supermax Regneark, reguleres adgangen til de to menuindgange ved at angive forskellige modulkoder for indgangene til "Supermax Tekst" og "Supermax Regneark" under redigeringen af menuen. Supermax Tekst-indgangen kan f.eks. tildeles værdien **1** , Supermax Regneark værdien **2** . Der er således sat to forskellige "låse" på menuindgangene. (Se ovenfor i kapitlet "Menuredigering", afsnittet "De enkelte felter i menuindgangen").

Brugere, der skal have adgang til "Supermax Tekst" skal tildeles brugerkoden **1** i deres brugerstandard, , mens brugere der skal have adgang til "Supermax Regneark" skal have brugerkode **2** i deres brugerstandard. Brugere, som skal have adgang til begge programmer, skal have både **1** og **2** i deres brugerstandard.

På denne måde er det muligt at nøjes med én menu til samtlige brugere. Det letter systemadministratorens vedligeholdelsesarbejde fremfor at skulle vedligeholde en menu pr. bruger. Ved at sætte en parameter til håndtering af ikke-tilgængelige menuindgange under menuredigeringen, kan man alligevel sikre brugerne individuelt udseende menuer. Supermax Kontor kan automatisk skjule de menuindgange, der ikke er tilgængelige for den aktuelle bruger. De skjulte menuindgange kan fremstå som tomme linier i menuen eller man kan lade Supermax Kontor foretage en automatisk editering af menuen, så den fremstår pæn og samlet uden tomme linier. (Se kapitlet "Menuredigering", afsnittet "Redigering af parametre til utilgængelige menuindgange").

Hvis en bruger forsøger at udføre en funktion, som han ingen rettigheder har til, skrives fejlmeddelelsen "**Kommando kan ikke udføres**" i menuens ramme.

5.2 Adgang til menu-redigering

En menu kan være låst for redigering for nogle brugere, mens andre brugere godt kan redigere den. Kun brugere, som har modulkoder, som giver dem ret til at bruge **ALLE** funktioner i en menu, har ret til at redigere den. Hvis en bruger mangler adgang til blot en enkelt funktion i menuen, vises menuredigerings-funktionerne REDIGER og REDIG TXT ikke på hjælpelinien, og et tryk på de tilsvarende funktionstaster er virkningsløst. Kun systemadministratoren kan ændre i en sådan menu ved at ændre koderne i brugerens standard.

5.3 Brugeradgang uden oprettelse af brugerstandard

Når denne version af Supermax Kontor tages i brug, har alle menupunkter modulkoden **0**, indtil systemadministratoren evt. ændrer dem. Brugere, der ikke har fået oprettet en brugerstandard med adgangskoder, har adgangskoden **0**, indtil brugerstandarden oprettes. Det bevirker, at brugerne kan arbejde med menuerne, indtil menupunkternes modulkoder og brugernes kode-standarder er ændret.

Hvis man ikke ønsker at regulere adgangen til menuindgange eller redigering af menu, undlader man blot at ændre brugerstandardernes oprindelige indhold, koden **0**. Desuden sættes modulkoden ved samtlige menuindgange til **0**.

5.4 Adgang til shell

En bruger med adgang til shell fra menuen kan kalde shell og få udført shell-kommandoer fra menuen ved at skrive tegnet ! på menuens kommando-linie. (Se "Brugervejledning til Supermax Kontor", kapitlet "Betjening af Supermax Kontor"). Det kræver dog, at der indgår en login-shell i brugerens indgang i /etc/passwd-filen. (Se evt. "System administrationshåndbog", "Bruger administrations-procedurer").

Hvis brugeren ikke har adgang til shell fra menuen, vil tegnet ! skrevet på kommando-linien fremkalde fejlmeddelelsen: "**Kommando kan ikke udføres!**"

6. Redigering af brugerstandarder

Hvis man ønsker at redigere en enkelt eller nogle få brugerstandarder, eller hvis de ændringer, der skal foretages, ikke er ensartede, foretages ændringerne i brugerstandard-programmet.

Skal der derimod foretages ensartede ændringer for et større antal brugere, kan man med fordel foretage en samlet redigering med 'batch-opdatering'. (Se kapitlet "Batch-opdatering").

6.1 Start redigering af brugerstandard

For at redigere, dvs. oprette, ændre eller slette brugerstandarder kaldes brugerstandard-programmet:

* Log in som privilegeret bruger i shell.
* Skriv **/alib/kontor/menu /alib/kontor/sysmenu** og tryk RETUR.

Menuen kan også kaldes fra en anden menu, hvis den startes som privilegeret bruger og der er indsat følgende kald i menuen:

/alib/kontor/sysmenu

```
Supermax Kontorsystem - system-administrator menu

        Brugerstd. opdatering
syn     syntakscheck
gen     konverter
opd     opdater
so      syntakscheck & opdater

bru     brugerstandard

        Menukonvertering
koe     enkelt menu
kok     katalog
kos     katalog/underkatalog

Indtast kommando:
```

* Vælg menupunktet **bru** for at starte brugerstandard-programmet.

6.1.1 Brugernavne

De brugernavne, der anvendes i brugerstandard-programmet, er brugernes almindelige indlognings- navne. Brugerstandard-programmet læser brugernavnene i /etc/passwd-filen. Brugerne skal derfor være oprettet som brugere på Supermax-datamaten, før de kan få en brugerstandard i Supermax Kontor.

6.1.2 Jokere

I visse dele af programmet er der mulighed for at specificere flere brugernavne i en arbejdsgang ved at anvende en **maske**, en form for skabelon, som de ønskede brugernavne skal passe ind i. De tegn, der er fælles for brugernavnene, skrives, og de, der adskiller sig, erstattes med såkaldte 'jokere', der repræsenterer et eller flere vilkårlige tegn:

- **?** erstatter præcis 1 vilkårligt tegn i et brugernavn.
- ***** erstatter en vilkårlig række af tegn, 0 eller flere tegn.

Således vil masken **bo*** finde alle brugernavne, der starter med **bo**, f.eks. **boa**, **bog** og **bo**.

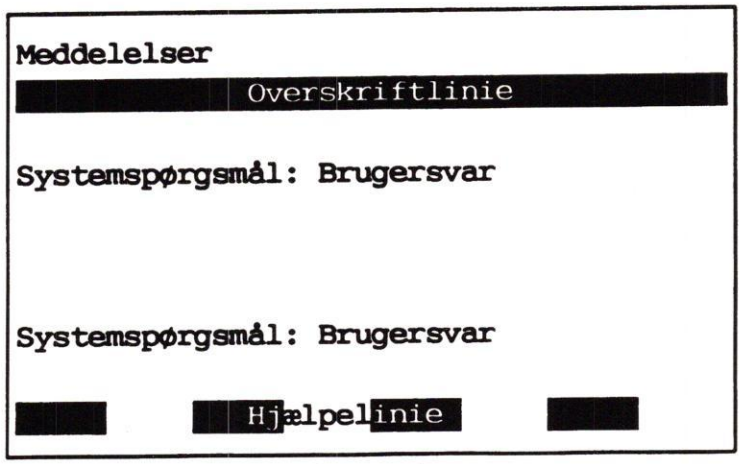
Jokerne kan også specificeres som en liste eller et interval:

- **[ ]** rummer en liste af tegn (uden blanktegn imellem): [acf] eller et interval adskilt af bindestreg: [a-f].
- **!** sat først i klammerne foran tegnene, f.eks. [!ab], bevirker, at der ses bort fra netop disse tegn, her **a** og **b**.

Jokerne anvendes efter de samme regler som de tilsvarende tegn i shell. (Se evt. "Supermax Operating System, System V, Reference Manual, Section 1b", SH(1), side 5 f.).

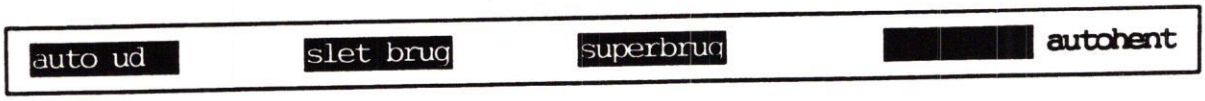
6.1.3 Skærmbillederne

Programmet benytter tre forskellige skærmbilleder: Indlæsnings-billedet og to Redigeringsbilleder. Fælles for alle billederne er, at 1. linie på skærmen (oven over overskriftlinien) bringer meddelelser om funktionernes afvikling. 2. linie er en overskriftlinie, der identificerer billederne. Midterfeltet bruges til kommunikation med systemet. Skærmens sidste to linier, kaldet hjælpelinien, viser i et skakbræt-mønster de variable funktionstasters aktuelle betydning.

De variable funktionstaster skifter betydning, når der skiftes mellem billederne. Derved skifter Hjælpelinien også udseende:

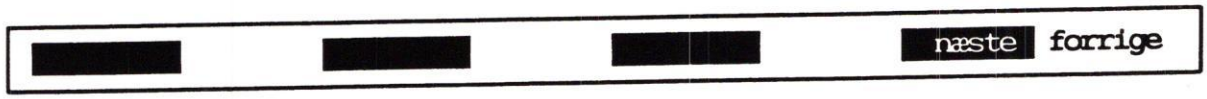
Hjælpelinien ved Indlæsnings-billedet:

Hjælpelinien ved Redigerings-billede, brugerkoder:

Hjælpelinien ved Redigerings-billede, parametre:

6.2 Afslut redigering af brugerstandard

Når redigeringen af modulkoderne og parametrene i en enkelt brugerstandard er afsluttet, gemmes den redigerede brugerstandard:

* Tryk på SLUT for at gemme den redigerede brugerstandard midlertidigt. Indlæsnings-billedet vender tilbage til skærmen, og en ny brugerstandard kan redigeres.

Det er muligt at gemme en kopi af den redigerede brugerstandard, evt. under et andet brugernavn ved hjælp af funktionstasten GEM. På denne måde kan man fremstille ens eller let variérede brugerstandarder ud fra den samme brugerstandard. (Se nedenfor i afsnittet "Faciliteter ved redigering af brugerstandard").

Når samtlige ændringer af de ønskede brugerstandarder er tilendebragt, afsluttes redigeringen af brugerstandard-filen fra Indlæsnings-billedet ved:

* Tryk på SLUT for at gemme ændringerne i brugerstandard-filen endeligt og vende tilbage til udgangspunktet, enten Systemadministrator-menuen eller shell.

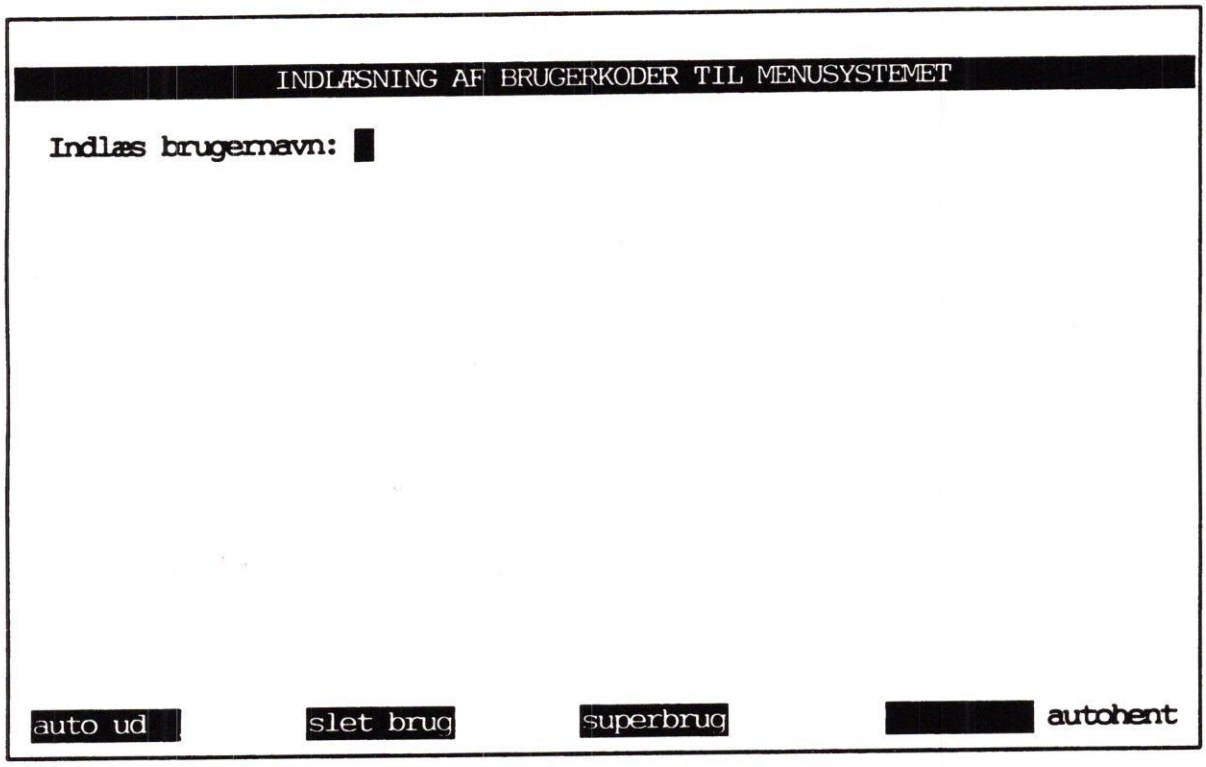
Først nu foretages ændringerne i brugerstandard-filen, og ændringerne får først virkning for brugerne, når de på ny starter Supermax Kontor.

Indtil redigeringen af brugerstandardfilen afsluttes med SLUT, er det derfor muligt at fortryde ændringer:

* Tryk FORTRYD for at undgå, at de foretagne ændringer af brugerstandardfilen gemmes.

6.3 Indlæsning af brugerstandard

Når brugerstandard-programmet er startet, vises Indlæsnings-billedet:

Når Indlæsnings-billedet vises, er der mulighed for at oprette og slette brugerstandarder, for at indsætte samtlige brugerkoder i en brugerstandard i én arbejdsgang, for at skrive alle eksisterende brugerstandarders indhold ud på papir i én arbejdsgang (Se nedenfor "Faciliteter ved indlæsning af brugerstandard").

Desuden er der mulighed for at læse én eller samtlige brugerstandarder ind til redigering. (Se nedenfor "Redigering af brugerstandard"). Indlæsnings-billedets faciliteter aktiveres ved hjælp af RETUR og de variable funktionstaster.

6.4 Oprettelse af ny brugerstandard

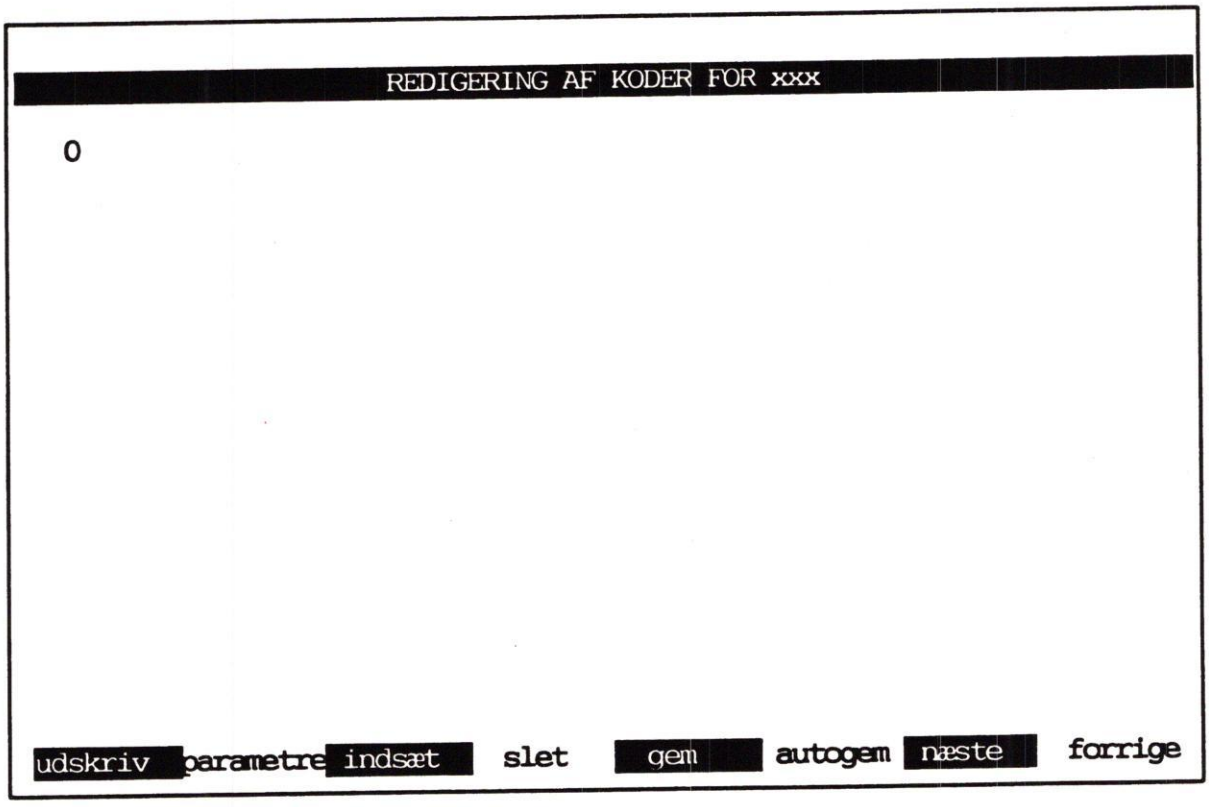
Hvis man angiver navnet på en bruger, der ikke har en standard, fremkommer følgende meddelelser:

Standard for bruger xxx findes ikke.
Skal den oprettes (j/n):

* Bekræft med et RETUR, og gå videre i oprettelsen af brugerstandarden.
* Eller tryk **n** og derefter RETUR for at vende tilbage til "Indlæs brugernavn".

Hvis man svarer **j** til oprettelse af en ny brugerstandard, udskiftes Indlæsnings-billedet med det første Redigerings-billede med en side til indskrivning/redigering af koder.

Der er på forhånd indsat brugerkode '**0**'. Tilsvarende er der på forhånd sat modulkode '**0**' i menu-indgangene i den startmenu, som leveres med Supermax Kontor. Det betyder, at brugeren umiddelbart kan anvende alle de produkter, der er adgang til fra menuen. Det er så muligt at begrænse brugerens adgang ved at sætte andre modulkoder på menu-indgangene og så nøjes med at indsætte de relevante brugerkoder i brugerens brugerstandard. (Se ovenfor i kapitlet "Menuredigering").

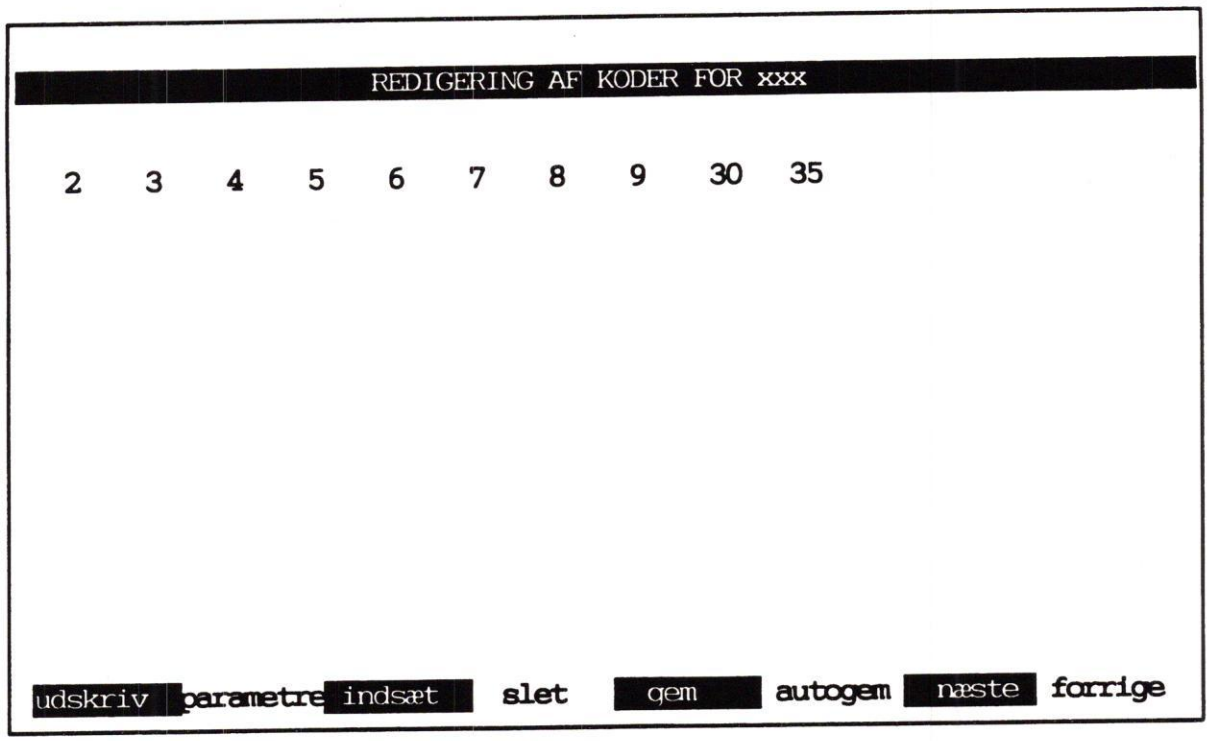
Der er nu mulighed for at redigere den nyoprettede brugerstandard. Hjælpelinien viser de variable funktionstasters funktioner. (Se nedenfor i afsnittet "Redigering af brugerstandard").

6.5 Indlæsning af eksisterende brugerstandard

Når Indlæsnings-billedet vises kan man indlæse eksisterende brugerstandarder. Man kan enten indlæse dem én ad gangen eller samlet. (Samlet indlæsning er beskrevet nedenfor i "Faciliteter ved indlæsning af brugerstandard").

* Skriv et brugernavn, og tryk RETUR.

Det bevirker, at Redigerings-billedet kaldes frem med den ønskede brugers brugerstandard. Hjælpelinien ændres til at vise de redigeringsfaciliteter, der er tilgængelige fra Redigeringsbilledet. Det er nu muligt at redigere, dvs. indsætte koder, ændre parametere m.m., i den indlæste standard. Man kan også oprette en ny brugerstandard på basis af den indlæste. (Se nedenfor under "Redigering af brugerstandard").

6.6 Øvrige faciliteter ved Indlæsnings-billedet

Det er muligt at arbejde med samtlige brugerstandarder direkte fra Indlæsnings-billedet. Det drejer sig om sletning af hele brugerstandarder, tildeling af samtlige brugerkoder til en bruger, udskrivning af samtlige eller udvalgte brugerstandarders indhold samt en særlig indlæsningsmåde, der præsenterer alle brugere i /etc/passwd-filen én for én.

6.6.1 Slet eksisterende brugerstandard

Ved tryk på funktionstasten SLET BRUGer aktiveres en slette-funktion, der kan fjerne allerede oprettede brugerstandarder. (Hvis man blot ønsker at slette en del af en brugerstandard, anvendes faciliteten SLET under redigering. Se nedenfor i afsnittet "Redigering af brugerstandard").

* Tryk på funktionstasten SLET BRUG.

Teksten **"Indlæs bruger:"** øverst på skærmen erstattes af teksten: **"Slet bruger:**

* Skriv navnet på den bruger, hvis brugerstandard skal slettes, og tryk RETUR

Hvis der har været indlæst en bruger, foreslår systemet at slette denne bruger. Nederst på skærmen vises denne tekst: **"Slet bruger: xxx"**

* Bekræft sletningen af bruger **xxx** med et RETUR
* eller Skriv navnet på den bruger, hvis brugerstandard skal slettes, og tryk RETUR.

Når der er trykket på RETUR, vises denne meddelelse øverst på skærmen: BRUGER ER SLETTET.

6.6.2 Tildel bruger "superbruger-standard"

Det er muligt at tildele en allerede oprettet bruger en superbruger-kodestandard i én arbejdsgang. En superbrugerkodestandard har samtlige koder fra 0 til 2000.

* Tryk på funktionstasten SUPERBRUG.

Teksten **"Indlæs bruger"** ændres nu til teksten: **"Indlæs superbruger: "**

* Skriv navnet på den bruger, der skal have superbruger-standard, og tryk RETUR.

Hvis der har været indlæst en bruger, foreslår systemet at tildele denne bruger superbrugerstandard. Brugernavnet vises ud for teksten: **"Indlæs superbruger: xxx"**

* Bekræft, at bruger **xxx** skal have superbruger-standard ved et tryk på RETUR
* eller skriv navnet på den rigtige bruger, og tryk RETUR.

Når man trykker RETUR, tildeles den valgte bruger superbruger-standard, og teksten "DATA ER GEMT" vises i øverste linie. Brugeren kan nu indlæses som normalt med den nye superbruger-kodestandard. (Se afsnittet "Indlæsning af eksisterende brugerstandard" ovenfor).

6.6.3 Automatisk udskrivning af brugerstandarder

Ved hjælp af funktionen AUTO UDskrivning kan man få en udskrift af flere brugerstandarder i en arbejdsgang:

* Tryk på funktionstasten AUTO UD.

Nederst på skærmen vises teksten: "**Skriv maske:** "

I en maske specificeres, hvilke brugere det drejer sig om. Det, der er fælles for de ønskede brugernavne skrives, og det, der adskiller sig, erstattes med jokere (* eller ?). (Se under "start og afslut redigering af brugerstandard").

* Tryk RETUR for at acceptere masken * = at få udskrevet brugerstandarden for alle de brugere, hvis brugerstandarder er lagret i brugerstandard-filen.
* Eller skriv en maske, der udvælger de ønskede brugerstandarder. Tryk RETUR.

Nu skal den ønskede skriver,kø eller fil angives, ligesom beskrevet nedenfor under "Udskrivning af brugerstandard".

6.6.4 Automatisk indlæsning af brugere = AUTO HENT

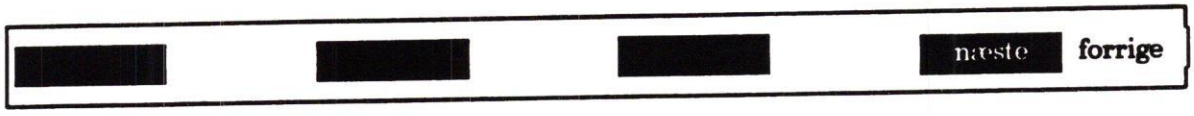
Med funktionen AUTO HENT, kan man hente samtlige eller udvalgte brugere navne, der er lagret i /etc/passwd-filen i én arbejdsgang. I en maske specificeres, hvilke brugere det drejer sig om. Det, der er fælles for de ønskede brugernavne skrives, og det, der adskiller sig, erstattes med jokere (* eller ?). (Se under "start og afslut redigering af brugerstandard").

* Tryk på funktionstasten AUTO HENT.

I skærmens nedre venstre hjørne, lige over hjælpelinien, vises teksten: "**Skriv maske:** "

* Tryk RETUR for at få indlæst alle de brugernavne, der er lagret i /etc/passwd-filen.
* Eller skriv en maske, der udvælger de ønskede brugernavne. Tryk RETUR.

Der kan "blades" frem og tilbage mellem de indlæste navne ved hjælp af funktionstasterne NÆSTE/FORRIGE. De indlæste brugernavne vises et efter et ud for "Indlæs brugernavn:".

Man kan nu oprette en brugerstandard til den bruger, hvis navn aktuelt vises i Indlæsning-billedet. Eller hvis brugeren i forvejen har en brugerstandard, kan man indlæse og redigere den. (Se "Redigering af brugerstandard").

* Tryk RETUR, når den ønskede brugers navn vises ud for "Indlæs bruger:"

6.7 Redigering af brugerstandard

Når man i Indlæsnings-billedet skriver navnet på en bruger, der allerede har en brugerstandard, indlæses den. Indlæsnings-billedet udskiftes nu med Redigerings-billedet, hvorefter koderne og parametrene i den viste brugerstandard kan redigeres. Hjælpelinien viser de variable funktionstasters funktioner.

6.7.1 Indsæt brugerkode

Ønsker man at tildele en bruger en ny brugerkode brugerstandard, gøres det således:

* Tryk på funktionstasten INDSÆT.

Så skrives der nederst på skærmen: "**Indsæt ny kode:** "

* Skriv et tal og tryk RETUR for at få indsat den nye kode i brugerens standard.

En bruger kan tildeles brugerkoder mellem 0 og 2000. Et tryk på FORTRYD-tasten bringer det foregående skærmbillede tilbage.

* Tryk på SLUT for at afslutte indsæt-funktionen.

6.7.2 Slet brugerkode

Når man ønsker at slette en tidligere tildelt brugerkode i en brugerstandard, gøres det således:

* Tryk på funktionstasten SLET.

Herefter vises denne tekst nederst på skærmen: "**Slet kode:** "

* Skriv en af de koder, der er vist på skærmen, og tryk RETUR for at få slettet denne kode fra brugerens standard.
* Tryk på SLUT for at afslutte slet-funktionen.

6.7.3 Automatisk oprettelse af ens brugerstandarder

Hvis man skal fremstille flere identiske brugerstandarder, er det praktisk at anvende denne funktion. Her kan der specificeres flere brugere i én arbejdsgang ved at skrive en '**maske**'. Det vil sige, at man skriver de tegn, der er fælles for de ønskede brugere og erstatter de tegn, som adskiller sig, med jokere (* eller ?). (Se under "Start og afslut redigering af brugerstandard").

* Tryk på funktionstasten AUTOGEM.

Nu vises denne tekst nederst på skærmen: "**Skriv maske:** "

* Tryk RETUR for at acceptere masken * = for at tildele alle de brugere, hvis navne er lagret i /etc/passwd-filen, denne brugerstandard.
* Eller skriv en maske, der udvælger de ønskede brugere. Tryk RETUR.

Ved at skrive **ab*** udvælges alle de brugere, hvis navn starter med **ab**. Det kan for eksempel benyttes, hvis brugerne tildeles brugernavne, indledt med afdelingsbetegnelse etc.

6.7.4 Udskrivning af brugerstandard

Når en brugerstandard er oprettet eller ændret, kan det være ønskeligt at have en papirkopi af den gældende standard:

* Tryk på funktionstasten UDSKRIV.

Nederst i venstre skærmhjørne vises teksten: **"Udskriv på: Navn på skriver-kø, skriver el. tekstfil"**

* Skriv det relevante kø-, skrivernummer eller filnavn, og tryk RETUR.

Nu udskrives indholdet af standarden for den aktuelle bruger samt en nøjagtig angivelse af tidspunktet:

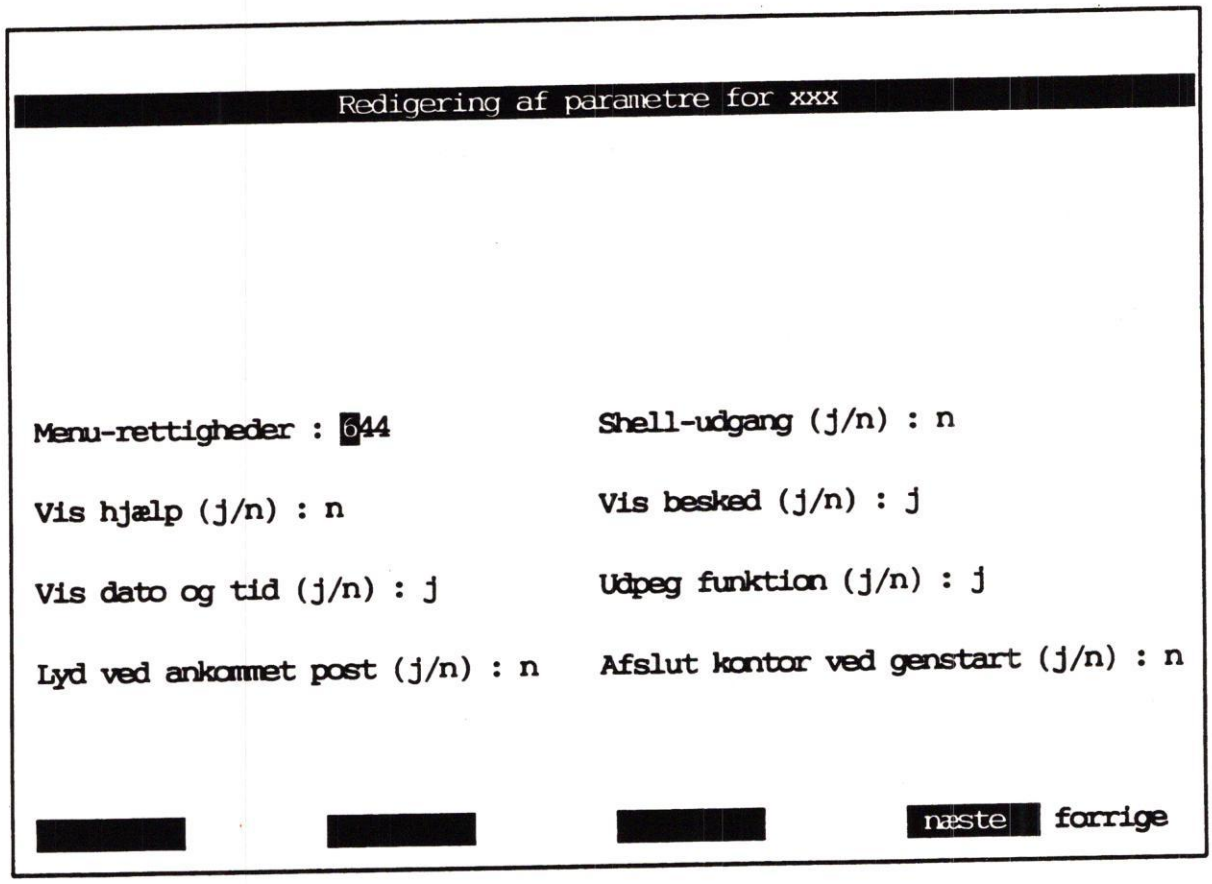
```
KODEVÆRDIER FOR xxx          dd.mm.åååå ti:mi:se
-------------------------------------------------------------
    0     1
```

6.7.5 Ændring af brugerens rettigheder og muligheder

Det er muligt at tilpasse Supermax Kontor til den enkelte bruger ved at ændre de parametre, der er tilknyttet den enkelte bruger.

* Tryk på funktionstasten PARAMETRE.

Nu vises det andet Redigerings-billede med de aktuelle parametre:

Markøren stiller sig ud for det første felt, Menu-rettigheder. Det er nu muligt at rette den parameter, som markøren står ved. Markøren flyttes fremad til næste felt med RETUR og med NÆSTE og tilbage til forrige felt med FORRIGE.

* Skriv den ønskede værdi til den parameter, hvor markøren er placeret, og tryk RETUR.
* Eller tryk RETUR for at acceptere den forvalgte værdi.

Parametre for nyoprettede brugere

En nyoprettet bruger tildeles automatisk menu-rettigheder = 644, med 'j' til udpegning i menu og 'n' til samtlige andre parametre.

En kort gennemgang af parametrene

Menu-rettigheder

Ved Menu-rettighederne skrives de tal, som repræsenterer de ønskede rettigheder. F.eks. giver tallene **644** den bruger, som har oprettet menuen ret til at anvende menuen og redigere den. Alle andre brugere har mulighed for at anvende menuen, men kan ikke redigere den. (Se "System V, Supermax Operating System, Reference Manual, Section 1a, 'CHMOD(1)').

Vis hjælp

Et 'j'/'n' til denne parameter bevirker, at hjælpelinien, de variable funktionstasters markering nederst på skærmen, vises/ikke vises, når brugeren får vist en menu. (Brugeren kan selv fjerne/fremkalde hjælpelinien fra skærmen ved at trykke på funktionstasten HJÆLP).

Vis dato og tid

Et 'j'/'n' til denne parameter bevirker, at der vises/ikke vises et ur i linien under menuens overskrift.

Lyd ved ankommet post

Et 'j'/'n' til denne parameter regulerer, om terminalen skal melde/ikke skal melde ankomst af elektronisk post med et lydsignal, et bip, hver gang menuen vises.

Shell-udgang

Et 'j'/'n' til denne parameter betyder, at shell kan kaldes/ikke kan kaldes fra menuerne, og at shell-kommandoer kan udføres/ikke udføres ved at skrive den på menuens kommandolinie med tegnet '!' foran.

Vis besked om post

Et 'j'/'n' til denne parameter bestemmer, om der skal vises/ikke vises en besked om ankommet elektronisk post i menuens øverste ramme.

Udpeg funktion

Et 'j' til denne parameter bevirker, at brugeren både kan udpege en funktion med pil-taster og aktivere den ved at skrive koden på kommandolinien. Et 'n' tillader kun brugeren at skrive på kommandolinien. (Brugeren kan selv slå pil-tastudpegning fra/til med HOME-tasten).

Afslut kontor ved genstart

Et 'n' ved denne parameter betyder, at et tryk på den variable funktionstast GENSTART afslutter samtlige menuer, der er aktiveret fra Hoved-menuen, og kun lader Hoved-menuen være aktiv. Et 'j' bevirker, at GENSTART ikke blot nedlukker samtlige undermenuer, men også afslutter Supermax Kontor.

Afslut redigering af parametre

Redigeringen af parametrene afsluttes således:

* Tryk SLUT for at få vist det første Redigerings-billede.

6.7.6 NÆSTE/FORRIGE

Der kan vises 150 brugerkoder på en skærmside. Hvis brugerstandarden rummer flere koder, fordeles de over flere skærmsider. Ved hjælp af funktionstasterne NÆSTE og FORRIGE kan man få vist brugerkoderne på skærmsiden efter eller før den, som aktuelt vises.

Hvis der er flere skærmsider med brugerkoder, f.eks. ved en superbrugerstandard, kan markøren flyttes direkte til starten eller slutningen af brugerkoderne:

* Tryk på NÆSTE = næste skærmside. Eller tryk på HOME-tasten og derefter på PIL NED = sidste skærmside.
* eller tryk på FORRIGE = forrige skærmside eller tryk på HOME og derefter PIL OP = tilbage til den første skærmside.

6.7.7 Gem brugerstandard = GEM

Når en brugerstandard vises på skærmen, kan man fremstille en kopi af den til en anden bruger:

* Tryk på funktionstasten GEM.

Nederst på skærmen vises teksten: "**Gem bruger: xxx**"

Ved **xxx** vises navnet på den bruger, hvis brugerstandard lige er redigeret.

* Ret brugernavnet til det ønskede, og tryk RETUR
* Eller tryk RETUR for at gemme data for den indlæste bruger.

Efter RETUR meddeles i øverste linie på skærmen: "DATA ER GEMT". Brugerstandarden vises fortsat på skærmen, og den kan nu redigeres/kopieres videre.

Kopien af brugerstandarden er gemt midlertidigt. Den indgår først i brugerstandardfilen, når redigeringen af denne fil afsluttes korrekt. (Se ovenfor i afsnittet "Afslut redigering af brugerstandard"). Brugerstandarden får først gyldighed for brugeren, når han forlader Supermax Kontor og tager det i brug igen.

Redigeringen af en enkelt brugerstandard kan fortrydes, før redigeringen af brugerstandardfilen er afsluttet med SLUT.

* Tryk på FORTRYD for at fortryde de nyligt foretagne ændringer.

7. Batch-opdatering

Hvis der skal foretages ensartede ændringer for et større antal brugere kan man med fordel anvende batch-opdatering, en "bundtvis" redigering. Ændringerne skal kun indskrives en gang i en opdaterings- fil og bliver derefter automatisk udført for den gruppe brugerstandarder, som udpeges hertil.

Faciliteterne til batch-opdatering aktiveres fra Supermax Kontor - Systemadministrator Menuen:

* Start Systemadministrator Menuen som privilegeret bruger. (Se kapitlet "Redigering af brugerstandarder").

7.1 Redigering af opdaterings-fil

De ændringer m.m., der skal foretages ved batch-opdatering, skal indskrives i en såkaldt 'opdaterings-fil'. Den oprettes/redigeres med Supermax Editor, en lettilgængelig editor:

* Vælg menupunktet '**red**' for at starte Supermax Editor.

Det er muligt at indskrive opdateringsfilen med en anden tekst-editor, f.eks. som 'vi' eller 'ed'. (Se evt. "Supermax Operating System, System V, User Guide", kapitlerne 4 - 6). Et almindeligt tekstbehandlingsprogram som "Supermax Tekst" kan derimod ikke umiddelbart anvendes, da opdaterings-filen ikke må indeholde specielle tegn, men kun ASCII-tegn.

7.1.1 Betjening af Supermax Editor

Supermax Editor er meget enkel at betjene. Brugere med kendskab til tekstbehandlingsprogrammet Supermax Tekst vil kunne betjene editoren umiddelbart, idet den svarer til en begrænset udgave af Supermax Tekst.

Opret opdateringsfil:
Vælg 'red' og indskriv det ønskede fil-navn.
1) Tryk RETUR for at acceptere oprettelsen
2) eller Ret filnavnet og tryk RETUR
3) eller tryk FORTRYD for at forlade editoren.

Rediger opdaterings-filen
Vælg 'red', skriv filnavnet og tryk RETUR.

Afslut redigering:
1) Tryk SLUT fulgt af RETUR for at gemme opdateringsfilen under samme navn.
2) Tryk SLUT. Skriv det ønskede navn og tryk RETUR.
3) Tryk FORTRYD og derefter SLUT for at afbryde redigeringen uden at gemme filen.

Faste funktions-taster

SLUT, FORTRYD, HJÆLP, INDSÆT/SLET TEGN, ->->, <-<-, !x > og <x >_fungerer som beskrevet ovenfor under "Funktionstaster i menuredigering".

Variable funktions-taster

De variable funktionstaster vises på hjælpelinien, der kan kaldes : frem med HJÆLP-tasten:

INDSÆT

Indeholder underfunktionerne:
LINIE: indskyder linie over markøren.
KONTROLTEGN: det næste tegn, der indskrives, bliver til et kontroltegn.
ÅBN LINIE: tegnene til højre for markøren flyttes ned på næste linie
TILSTAND: aktiverer INDSÆT TILSTAND, hvor indskrivning af tegn skubber eksisterende tekst i stedet for at overskrive.
SL TEKST: genkalder den sidst slettede linie.

SLET

Indeholder funktionerne: **ORD**: sletter tegn til højre for markør indtil første blanktegn.
LINIE: fjerner linie.
BLANKE: sletter blanktegn til højre for markør indtil første tegn.
TILSTAND: ophæver INDSÆT TILSTAND.

FIND

Indskriv en 'Søgetekst', og vælg søgeretning med underfunktionerne:
FORFRA: fra 1. linies første tegn.
FORLÆNS: fra markøren og mod slutningen.
BAGLÆNS: fra markøren og mod starten.
BAGFRA: fra sidste linies sidste tegn.
LINIE: indskriv linienummer og tryk RETUR. Markøren flyttes til den ønskede linie.
FØ SIDE: markør til 1. tegn på 1. side.
SI SIDE: markør til 1. tegn på linien under sidste sides sidste linie.

ERSTAT

Indskriv en søgetekst og den tekst, som skal erstatte søgeteksten. Svar j/n til, om erstatning skal bekræftes eller udføres umiddelbart.
Vælg søgeretning som ved FIND.

FLYT Svarer til KOPIER beskrevet under "Funktionstaster i menuredigering" ovenfor. Der er en enkelt underfunktion mere: **I+ GENKALD**. Her bestemmer markørens aktuelle placering, hvor placeringen af det markerede områdes øverste venstre hjørne. Evt. tegn til højre for det genkaldte område skubbes mod højre.

NÆSTE/FORRIGE Har begge underfunktionen SIDE, der flytter markøren en skærmside hhv. NED/OP.

GENTAG Indskriv et antal, og afslut med RETUR. Den følgende funktion, f.eks. et tryk på en funktionstast evt. med underfunktion (INDSÆT + LINIE) eller tegn vil blive gentaget det ønskede antal gange.

7.2 Syntaks i opdaterings-filen

En opdateringsfil skal indeholde oplysninger om:

1) skal der tilføjes/opdateres brugere?
2) hvilke brugere?
3) hvilke ændringer?

Rækkefølgen af oplysningerne skal 1, 2 og 3. Inden for punkt 3 kan ændringerne dog indskrives i vilkårlig indbyrdes rækkefølge.

Opdateringerne kan skrives på hver sin linie, de kan skrives efter hinanden på samme linie, eller de to muligheder kan kombineres.

For at batch-opdateringsprogrammet skal kunne skelne de enkelte opdateringer i opdateringsfilen, er det nødvendigt at indskrive opdaterings-filen efter bestemte retningslinier, syntaksen.

Under indskrivningen kan der anvendes både danske og engelske kommandoer (begge betegnelser er anført i gennemgangen nedenfor).

Opdateringerne skal afsluttes korrekt, så de ikke kan forveksles med hinanden eller med eventuelle kommentarer:

- Specificeringen af brugerne skal afsluttes med et **RETUR**. Hvis der skrives flere brugere på samme linie, skal brugernavnene adskilles af komma og sidste brugernavn på linien afsluttes med RETUR.
- Alle øvrige dele af opdateringsfilen afsluttes med tegnet ; (semikolon). (Kommentarlinier afsluttes blot med RETUR).

I rammen er vist et eksempel på en opdateringsfil, hvor opdateringerne er opført på hver sin linie. Der er tilføjet kommentarer:

```
opdater;          -- eventuelle nye brugere skal ikke oprettes
*                 -- opdateringen gælder alle brugere
30..40+;          -- tilføj modulkoderne fra 30 til 40
rettigheder 644;  -- sæt menutilgang til "rw-r--r--"
shell-;           -- shell-udgang fra kommandolinie ikke tilladt
hjælp+;           -- start med hjælpelinien vist på skærmen
post+;            -- vis besked om ankommen post
lyd_ved_post-;    -- giv ikke lydsignal ved ankommen post
vis_tid-;         -- vis ikke dato og tid
udpeg+;           -- udpegning af menupunkt med piltast er mulig
```

Her står selve opdateringen.

Denne del er kun kommentarer og kan derfor undværes.

Kommentarerne til opdateringsfilens enkelte punkter er taget med for overskuelighedens skyld. Hvis man ønsker at indføje kommentarer, skal de enkelte punkter i opdateringen skrives på hver sin linie. Kommentarerne skrives efter opdateringerne, PÅ SAMME LINIE. Det er vigtigt, at opdateringspunktet er afsluttet korrekt, og at kommentaren indledes med '--' og ikke afsluttes, så den kan forveksles med en del af opdateringsfilen.

Det følgende eksempel viser, hvordan opdateringerne kan skrives efter hinanden, uden kommentarer, f.eks.:

```
opdater;*
rettigheder 644;shell-;hjælp+;post+;vis_tid-;udpeg+;
```

Hvis der ønskes foretaget forskellige ændringer for forskellige, evt. også delvist overlappende grupper af brugere, kan det foretages i samme opdateringsfil. Det er kun nødvendigt at indskrive **opdater;** (eller **tilføj;**) én gang i en opdaterings-fil. Eksemplet viser, hvorledes man kan indskrive opdateringer til forskellige grupper i samme fil:

```
opdater;
ab,br,cim,def,eft,reg,so,trn,vsv   ┐
shell+;                            ├─ 1. gruppe af brugere
post+;                             │  tildeles rettigheder
vis_tid;                           ┘
ab,br,reg,vsv                      ┐
rettigheder 444;                   ├─ 2. gruppe, en delmængde af 1.
shell-;                            ┘  får begrænset sine rettigheder
```

7.3 Opdateringsfilens indhold

7.3.1 Tilføj nye/opdater eksisterende brugerstandarder

En opdaterings–fil skal altid indledes med '**opdater**' = (**noadd**) eller '**tilføj**' = (**add**).

opdater bevirker, at der ikke oprettes nye brugerstandarder under opdateringen. Hvis man glemmer at indføje dette punkt i opdaterings– filen, tilføjes 'opdater' automatisk.

tilføj bevirker, at der oprettes brugerstandarder for de brugere, som endnu ikke har en brugerstandard. Vælger man "*" som brugernavn oprettes også system–"brugere" som **root**, **bin** og **lp**. Hvis man skal oprette brugerstandarder for mange brugere, kan det betale sig at tilføje med '*' som brugernavn og derefter slette systembrugernes brugerstandarder. (Se kapitlet "Redigering af brugerstandarder", afsnittet "Slet eksisterende brugerstandard").

Linier med **opdater/tilføj/noadd/add SKAL** afsluttes med tegnet ; (semikolon).

7.3.2 Specificering af brugere

Det næste punkt i opdaterings–filen skal indeholde de brugerstandarder, som skal berøres af opdateringen. De specificeres ved hjælp af det brugernavn, som brugeren er registreret med i /etc/passwd–filen (login–navnet).

Det er muligt at anvende 'jokere' efter samme retningslinier som ved anvendelse af jokere i shell. (Se "Supermax Operating System, System V, Reference Manual", section 1b, under SH(1), side 5, "Filename Generation").

Det er således muligt at specificere ALLE brugerstandarder med en '*', enkelte brugerstandarder ved at skrive brugerens login, eller en liste af brugere med fælles træk i brugernavnene ved at anvende jokerne '?', '*', '[..]' eller '[! ..]' i brugernavnet. Kun tegnene a–z, A–Z og 0–9 bør anvendes. Tegnene , (komma) og ; (semikolon) MÅ IKKE anvendes ved brugernavnet. Det er desuden muligt at kombinere de forskellige måder at specificere brugerstandarderne på.

Det er dog kun tilladt at skrive 80 tegn på en linie. Hvis man ønsker at foretage ændringer ved så mange brugere, at linien med specificeringen af navnene overstiger 80 tegn, så må brugernavnene fordeles på flere linier, hver fulgt af ændringerne. (anvend Supermax Editors FLYT–funktioner til at kopiere de linier, der skal gentages).

Det er muligt at specificere flere brugergrupper og enkelte brugere i én arbejdsgang. F.eks.:

```
a*,b?r,cim,os
```

alle brugernavne, der starter med 'a', tillige alle brugernavne, som består af b+et vilkårligt tegn+r, samt brugerne 'cim' og 'os'.

Specificeringen af brugernavnet afsluttes af linieskift eller følges af en kommentar, men **IKKE** af semikolon som alle de øvrige linier i opdateringsfilen.

7.3.3 Ændringer

Efter de ovenstående obligatoriske opdateringspunkter kan der valgfrit ændres i opdateringsfilens øvrige punkter. De mulige ændringspunkter, som gennemgås nedenfor, kan indsættes i helt vilkårlig rækkefølge i opdaterings-filen og indskrives i opdaterings-filen efter følgende overordnede retningslinier:

* Skriv det nøgleord, som identificerer ændringen, f.eks. **post**
* Skriv **+** for at slå funktionen til, eller **-** for at slå funktionen fra.
* Skriv **;** for at afslutte ændringspunktet.

De punkter, der ikke ændres specifikt, bibeholdes uændrede. Punkterne gennemgås i detaljer nedenfor.

Nyoprettede brugere

Nyoprettede brugere tildeles som standard **rettigheder, 644 udpeg+** og **-** til samtlige andre punkter, hvis disse punkter ikke ændres ved opdateringen.

7.3.4 Ændring af brugerkoder

Tilføj/slet enkelte brugerkoder

Der kan foretages ændringer i tildelingen af brugerkoder, som regulerer den enkelte brugers adgang til punkterne i menuen. Fremgangsmåden demonstreres med brugerkode **12**, men enhver anden brugerkode kan naturligvis erstatte tallet **12**:

* Skriv **12+;** eller blot **12;** for at tilføje brugerkoden **12**.
* eller skriv **12-;** for at slette brugerkoden **12**.

Det er muligt at tilføje/slette flere brugerkoder samtidig. Hvis det drejer sig om koder, der ikke er fortløbende nummereret, gentages det ovenstående for hver kode. Hvis koderne skrives på samme linie, indsættes et blanktegn mellem hver. Eks. **12+; 35-; 56+;**

Tilføj/slet intervaller af brugerkoder

Hvis koderne er fortløbende nummereret, indskrives de lettest som intervaller. Under- og overgrænsen for intervallet angives, adskilt af to punktummer og afsluttet af semikolon. Der må ikke indgå blanktegn. Fremgangsmåden demonstreres med koderne **100** til **200**, men et hvilken som helst andet interval kan erstatte dette interval:

* Skriv **100..200+;** eller blot **100..200;** for at tilføje koderne fra 100 til 200
* eller skriv **100..200-;** for at slette koderne 100 til 200

Der kan indskrives flere intervaller efter hinanden, eller en kombination af intervaller og enkelte brugerkoder, adskilt af semikolon, f.eks. **10..20; 25; 300..310;**

Tildel/slet alle koder i én arbejdsgang

En 'superbruger' har samtlige mulige brugerkoder fra 0 til 2000. Det er muligt at tildele eller slette alle koderne i én arbejdsgang. Punktets navn er '**superbruger**' eller '**superuser**'.

* Skriv **superbruger+;** eller blot **superbruger;** for at tildele alle brugerkoder
* eller skriv **superbruger-;** for at slette samtlige brugerkoder.

Udskift brugerkoder

En brugerkode kan udskiftes med en anden. Fremgangsmåden demonstreres ved, at den eksisterende kode **12** udskiftes med den nye kode **14**. De to koder kan naturligvis erstattes af vilkårlige andre koder.

Der er to forskellige måder at indskrive ændringen: tegnene **>** og **<**. Ændringen foretages fra den åbne del af tegnet i retning mod "pilens" spids:

* Skriv **12>14;** for at ændre fra kode **12** TIL kode **14.**
* eller skriv **14<12;** for at ændre til kode **14** FRA kode **12.**

7.3.5 Slet de specificerede brugerstandarder

Efter de to første punkter kan det angives, at de specificerede brugeres brugerstandarder skal slettes. Parameterens navn er '**sletbruger**' eller '**delete**'.

* Skriv **sletbruger;**

NB! Hvis man ikke specificerer brugere, vil 'sletbruger' slette alle brugerstandarder i bruger-standard-filen.

7.3.6 Rettigheder til menuer

Hvis en bruger har adgang til at oprette menuer, hjælpetekster og udskrive menuer i dokument-filer kan man med denne opdatering bestemme læse-, skrive- og afviklingsrettighederne til de menuer, som denne bruger opretter. Ordet 'rettigheder' skal følges af et tal, som svarer til de ønskede rettigheder. Parameterens navn er '**rettigheder**' eller '**access**'.

Tallet består af tre cifre, der hver især repræsenterer rettighederne for hhv. ejeren af menuen, den gruppe, som ejeren tilhører og alle andre. Hvert ciffer er summen af de værdier, som svarer til de ønskede rettighedstyper:

læserettigheder	= 4
skriverettigheder	= 2
afviklingsrettigheder	= 1

Hvis man for ejeren af menuen ønsker at sætte rettighederne: læse- (= 4) og skriverettigheder, (= 2), men ingen afviklingsrettigheder (= 0), (det er ikke relevant ved en menu), så skal tallet være **6**, nemlig 4+2+0=6.

Hvis man kun ønsker at sætte læserettigheder (= 4) for gruppen og for andre men ingen af de to andre rettigheder (= 0 og 0), så skal begge tallene være **4**, nemlig 4+0+0=4.

* Skriv **rettigheder 644.**
* eller skriv **rettigheder** fulgt af cifrene for de rettigheder, der måtte ønskes.

(Se evt. beskrivelsen af CHMOD(1) i "Supermax Operating System, System V, Reference Manual", section 1a).

7.3.7 Adgang til shell fra menuens kommandolinie

Det er muligt at regulere brugernes adgang til at kalde shell og få udført shell-kommandoer fra menuen ved at skrive shell-kommandoen på kommandolinien med tegnet ! (udråbstegn) foran. Parameterens navn er '**shell**'.

* Skriv **shell+;** eller blot **shell;** for at tillade kald af shell
* eller skriv **shell–;** for at forhindre kald af shell

Adgang til shell via '!' kræver dog, at der i brugerens indgang i /etc/passwd-filen findes en login-shell. (Se kapitlet "Installation", afsnittet "Oprettelse af brugere").

7.3.8 Start med eller uden hjælpelinie vist på skærmen

Dette opdateringspunkt afgør, om hjælpelinien vises på skærmen, når Supermax Kontor startes. Parameterens navn er '**hjælp**' eller '**help**'.

* Skriv **hjælp+;** eller blot **help;** for at få vist hjælpelinien
* eller skriv **hjælp–;** for at undgå visning af hjælpelinien

Brugeren kan efter ønske fjerne/fremkalde hjælpelinien med den hårde funktionstast HJÆLP, når menu-billedet vises på skærmen.

7.3.9 Besked om ankommen elektronisk post

Supermax Kontor kan give besked, når der ankommer elektronisk post med Supermax Post. Indtil den ankomne post er læst, skriver Supermax Konto en besked i menu-billedets øverste ramme, hver gang en menu vises på skærmen. Parameterens navn er '**post**' eller '**mail**'.

* Skriv **post+;** eller blot **post;** for at modtage besked om post
* eller skriv **post–;** for at undgå besked om post.

7.3.10 Lydsignal ved ankomst af elektronisk post

Supermax Kontor kan give besked, når der ankommer elektronisk post med Supermax Post. Indtil den ankomne post er læst, giver Supermax Kontor et lydsignal, hver gang menu-billedet kaldes frem på skærmen. Parameteren hedder '**lyd_ved_post**' eller '**mailbeep**'.

* Skriv **lyd_ved_post+;** eller blot **lyd_ved_post;** for at få lydsignal ved post
* eller skriv **lyd_ved_post–;** for at undgå lydsignal ved post.

7.3.11 Visning af dato og tid

Det er muligt at få vist dato og tid i rammen mellem menuens overskrift og selve menuen. Parameterens navn er **vis_tid** eller **time**.

* Skriv **vis_tid+;** eller blot **vis_tid;** for at få vist "uret"
* eller skriv **vis_tid;** for at undgå visning af "uret".

7.3.12 Udpegning af menufunktioner med piltaster

Brugeren kan altid vælge en menufunktion ved at skrive funktionskoden på menuen kommandolinie og trykke RETUR. Med denne parameter får brugeren desuden mulighed for at vælge menufunktioner ved at flytte markøren hen til det ønskede menupunkt og aktivere funktionen ved at trykke RETUR. Parameterens navn er **udpeg** eller **select**.

* Skriv **udpeg+;** eller **udpeg-;** for tillade brug af piltaster til udpegning af menupunkt
* eller skriv **udpeg-;** for udelukkende at kunne vælge menupunkt ved at skrive funktionskoden i kommandolinien.

Brugerne kan selv slå **udpeg** fra/til ved at trykke på HOME-tasten, når menu-billedet vises.

7.4 Batch-opdatering ved hjælp af opdaterings-fil

Når opdaterings-filen er indskrevet og lagret, kan selve opdateringen foretages. Der er to forskellige måder at opdatere på:

1) En tretrins-procedure bestående af syntaks-check, konvertering af opdateringsfilen til et format, som er læsbart for batchopdateringsprogrammet, samt selve opdateringen. (Se nedenfor).
2) En samlet procedure som udfører ovenstående tretrins-procedure automatisk. (Se nedenfor).

7.4.1 Trinvis opdaterings-procedure

Den færdige opdaterings-fil kan indeholde syntaks-fejl, som kunne give fejl i brugerstandard-filen. Derfor SKAL filens syntaks kontrolleres ved hjælp af syntakscheck-programmet:

* Vælg **syn** i Systemadministrator-menuen.
* Skriv navnet på opdateringsfilen, og tryk RETUR.

Nu kontrolleres opdaterings-filen for syntaktiske fejl. Hvis der findes fejl under kontrollen, udskrives en fejlmeddelelse og nummeret på den fejlbehæftede linie.

* Tryk RETUR for at vende tilbage til menuen.
* Ret fejlen med editoren, gem filen og syntakscheck på ny.

Når der ikke findes (flere) fejl under syntakschecket, vender menuen tilbage til skærmen og opdateringen kan fortsætte med næste trin, konvertering af opdaterings-filen til det format, som batch-opdateringen anvender. Det kan anbefales at fremstille en kopi af filen, idet den oprindelige opdateringsfil forsvinder ved den videre opdateringsprocedure. Kopien vil kunne anvendes som skabelon ved fremstilling af nye opdateringsfiler.

* Vælg **gen** i Systemadministrator-menuen.
* Skriv navnet på opdateringsfilen og tryk RETUR.

Nu genereres en opdateringsfil i det korrekte format. Herefter er alt klar til selve opdateringen:

* Vælg **opd** i Systemadministrator-menuen, og tryk RETUR.

Brugerstandard-filen opdateres nu umiddelbart med ændringerne fra opdaterings-filen. Teksten **"Bruger xxx opdateres"** vises på skærmen. Hvis flere brugere opdateres, skrives teksten for hver bruger, der opdateres. Opdateringerne får først virkning, når brugerne forlader Supermax Kontor og tager det i brug igen.

Ved opdatering med en fejlbehæftet opdaterings-fil, vil opdateringen blive afbrudt og den oprindelige brugerstandard-fil bevares intakt.

* Tryk RETUR, når alle brugere er opdateret, og teksten **"Tryk RETUR" vises.**

7.4.2 Samlet opdaterings-procedure

En anden opdateringsform er den samlede opdatering. Den udfører opdateringen af brugerstandard-filen, som er beskrevet ovenfor, i én arbejdsgang.

Også ved denne opdateringsform kan det anbefales at fremstille en kopi af filen. Den oprindelige opdateringsfil forsvinder ved den videre opdateringsprocedure, og det vil derfor være en fordel at have en kopi til skabelon ved fremstilling af nye opdateringsfiler.

* Vælg **so** i Systemadministrator-menuen.
* Skriv navnet på opdateringsfilen, og tryk RETUR.

Nu kontrolleres opdateringsfilen for syntaks-fejl. En fejlfri opdaterings-fil konverteres umiddelbart til opdateringsprogrammets format og selve opdateringen følger automatisk. For hvert trin meddeler opdaterings-programmet på skærmen, om proceduren forløber korrekt.

Ændringerne fra opdaterings-filen får dog først virkning, når brugerne forlader Supermax Kontor og tager det i brug igen.

Hvis der opdateres med en fejlbehæftet opdaterings-fil, vil opdateringen blive afbrudt ved den første fejl. Der udskrives en fejlmeddelelse og nummeret på den linie, hvor fejlen er lokaliseret. Der foretages ingen ændringer i den oprindelige brugerstandard-fil.

* Tryk RETUR for at komme tilbage til menuen.
* Ret fejlen ved hjælp af editoren og gem filen. Anvend evt. den trinvise opdatering, som er beskrevet ovenfor, for at sikre mod at skulle foretage den samlede opdatering flere gange.

8. Logning af data fra kontor-systemets menu-oversigter

Det er muligt at registrere en brugers anvendelse af menuerne under Supermax Kontor. Brugerens valg i menuerne registreres = '**logges**' i en såkaldt '**log-fil**' ved hjælp af Oracle® Logsystem.

Ved at kontrollere log-filens indhold kan man afsløre uvedkommendes forsøg på at skaffe sig adgang til programmer og data under Supermax Kontorsystem. '**Logning**' kan anvendes i forbindelse med andre sikkerhedsforanstaltninger som bruger-kodeord ved login (password) og modulkoder i menuerne til at forøge data-sikkerheden.

Systemadministratoren har mulighed for at slå logning til og fra, samt at registrere alle brugeres tilgang til Supermax Kontorsystem eller enkelte brugeres.

8.1 Forudsætninger for at anvende logning

For at logning kan anvendes, skal Oracle® Logsystem være installeret på den aktuelle Supermax datamat.

Det kan anbefales, at lade Logsystemet starte/stoppe automatisk ved start (bootning)/nedlukning(-shutdown) af Supermax-datamaten. (Se 'ORACLE® Logsystem, Installations- og brugervejledning', kapitlet 'Omgivelser og installation').

NB! Hvis systemadministratoren ønsker at starte/stoppe Logsystemet manuelt, og hvis superbrugeren (**root**) skal være med i logningen, SKAL superbrugeren (**root**) starte i **shell** ved login, IKKE i en menu under Supermax Kontor! Hvis superbrugeren ved login starter i en menu, og Logsystemet ikke er startet, vil superbrugeren nemlig ikke få lov til at starte. Det skyldes, at Logsystemet ikke er startet og derfor ikke tillader valg i menuer.

Logsystemet startes/stoppes manuelt på denne måde:

- Log in i shell som privilegeret bruger (**root**).
- Skift katalog med shellkommandoen: **cd /etc/logging**
- Start Logsystemet med kommandoen: **log_start**
- Eller stop Logsystemet med kommandoen: **log_stop**

Hvis man vælger at lade være med at logge superbrugeren (**root**), kan systemadministratoren arbejde helt uafhængigt af Logsystemet. Det betyder dog også, at der ikke er nogen kontrol af, om andre brugere har mulighed for at arbejde som **root** og i givet fald, hvad denne mulighed udnyttes til!

8.2 Slå logning til/fra

Hvis man vælger at anvende logning, skal der indføres en environment- variabel: **LOG HOME**.

Hvis man vælger at logge alle brugere (inklusive superbrugeren (**root**), skal LOG_HOME sættes i filen **/etc/profile**. Hvis man kun ønsker at logge enkelte brugere, skal environment-variablen sættes i de ønskede brugeres **.profile**.

* Rediger filen **/etc/profile**, hvis ALLE brugere (inklusive **root**) skal logges.
* Eller rediger filen **.profile** i hjemkataloget hos de enkelte brugere, som skal logges.

* Skriv: **LOG_HOME=/etc/logging**
* Skriv: **export LOG_HOME**
* Gem filen.

Samtidig skal man være opmærksom på, at brugerne ikke skal have adgang til shell, da det herfra er muligt at undgå logningen.

Hvis man ønsker at ophøre med at logge, kan man blot fjerne environment-variablen fra /etc/profile-filen eller fra de berørte brugeres .profile-fil.

8.3 De loggede data

De data, der logges af Oracle® Logsystem i forbindelse med Supermax Kontorsystem, lagres i en '**log-fil**'. Man har mulighed for selv at overføre oplysningerne samlet til en Oracle-database eller at få dem overført automatisk under logningen.

Ved hjælp af Oracle® Logsystems menu kan man læse de loggede oplysninger.

* Rediger en Supermax Kontor-menu som superbruger (**root**).
* Indsæt dette programkald, der sørger for at starte Logsystem-menuen: **/etc/logging/menu**

* Sørg for at være privilegeret bruger (**root**) og kontrollér, at environment-variablen LOG_HOME er sat til **/etc/logging**.

* Aktivér Logsystem-menuen ved at vælge den i menuen.
* Eller start Logsystem-menuen direkte fra shell med kommandoen: **/etc/logging/menu**

Nu vises Oracle® Logsystems menu:

```
                    L O G   S Y S T E M

   b  Start logning                    o  Overfør logfil til Oracle
   e  Stop logning                     a  Arkiver data på bånd
   s  Status                           l  Læs data fra bånd
   r  Rapporter                        d  Slet arkiverede data
   sh Shell
```

Hvis de loggede oplysninger ikke er overført til Oracle, kan man udskrive log-filen på skærmen. Oplysningerne vises i den tilfældige rækkefølge, som alle de loggede brugere har udført menu-funktionerne i.

* Tryk SPECIEL for at kalde Special-menuen frem.
* Vælg menuindgangen 'Print logfil' for at få adgang til oplysninger, der endnu ikke er overført til Oracle-databasen. (Den videre fremgangsmåde er beskrevet i 'Oracle® Log-system, Installations- og brugervejledning')

De loggede oplysninger vises på skærmen. Hver logning af et menuvalg skrives på en linie for sig. Den rummer følgende 8 oplysninger, der anføres efter hinanden adskilt af '»'.

En skærmudskrift af log-filen kan f.eks. se således ud: (nummereringen 1-8, der er tilføjet her i teksten, anvendes i beskrivelsen nedenfor).

```
25376»abc»00207100c674P5»Oct 1 13:19:56 1989»menu»/alib/kontor/menu»$logstart»
25376»abc»00207100c674P5»Oct 1 13:20:00 1989»menu»/alib/kontor/menu»insert»Den kaldte menu : /alib/st/stmenu.me
25376»abc»00207100c674P5»Oct 1 13:20:22 1989»menu»/alib/kontor/menu»insert»Kommando kald : st
25376»abc»00207100c674P5»Oct 1 13:54:14 1989»menu»/alib/kon insert»insert»Tilbage til menu : /alib/st/stmenu.me
25376»abc»00207100c674P5»Oct 1 13:54:14 1989»menu»/alib/kontor/menu»insert»Slut på menuprogram :/alib/kontor/menu
25376»abc»00207000c674P5»Oct 1 13:54:14 1989»menu»/alib/kontor/menu»$log-stop»
1 | 2 | a | b | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 ->
      3
```

1) Process-nummer
2) Bruger-login
3a) Host-netadresse
3b) NTC-netadresse og portnummer

(hvis man arbejder på et lokalnet, ellers vises kun et tty-nummer).

4) Dato og tid
5) Programkald
6) Oprindeligt programnavn
7) Log-systemets handling
8) Kommando-beskrivelse

De loggede data/oplysninger fra eksemplet ovenfor kan læses således:

1) Der er startet en proces, som fik nummeret '**25376**'.
2) Brugeren med login-navn '**abc**' har anvendt Supermax Kontorsystem.
3a) Denne bruger arbejder på host-net-adresse '**002071**'
3b) og har NTC-net-adresse '**00c674** og er koblet til port nummer '**p5**' på NTC'en.
4) Anvendelsen er foregået d. '**1. oktober 1989**' mellem kl. '**13:19:56** og kl. **13:54:14**.
5) Brugeren har kaldt programmet '**menu**'.
6) Det oprindelige navn på det kaldte program er '**/alib/kontor/menu**'
7) Brugeren har startet Supermax Kontor, kaldt et program og afsluttet Supermax Kontor.
8) Brugerens kommandoer var '**st**' (det kunne være start af Supermax Tekst) og derefter afslutning af Supermax Kontor.

Hvis oplysningerne derimod er overført til Oracle, kan man få en Oracle-rapport udskrevet enten på skærmen eller på en skriver. Man kan efter de normale regler for udvælgelse i SQL*Plus strukturere og begrænse de oplysninger, der skal udskrives.

* Vælg menuindgangen 'Rapporter' for at få adgang til oplysninger, der er overført til Oracle-databasen. (Den videre fremgangsmåde er beskrevet i 'Oracle® Logsystem, Installations- og brugervejledning').

Man kan vælge at få vist de loggede oplysninger på skærmen eller udskrevet på en skriver. Hver logning af et menuvalg skrives på en linie for sig (hvis oplysningerne fylder mere end én linie, fortsættes der på næste linie). Linierne rummer log-filens oplysninger, opstillet i kolonner.

En papirudskrift af Oracle-rapporten kan f.eks. se således ud:

```
Rapport over logning

Udskrevet Thu Nov 2 10:48:00 DNT 1989
Bruger abc

I orden efter tidspunkt


Proc. Bruger   Tty              Tid                  Program Appl.      Act.
----- ------   ---------        ---                  ------- -----      ---.
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:19:56 menu    /alib/kon $log-start
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:20:00 menu    /alib/kon insert
DATA: Den kaldte menu : /alib/st/stmenu.me
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:54:00 menu    /alib/kon insert
DATA: Kommando kald : st
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:54:14 menu    /alib/kon insert
DATA: Tilbage til menu : /alib/kontor/menu.me
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:54:14 menu    /alib/kon insert
DATA: Slut på menuprogram : /alib/kontor/menu
25376 abc      00207100c674P5 01/11/89 13:54:14 menu    /alib/kon $log-stop
```

Rapportens oplysninger svarer til log-filens 8 forskellige oplysninger (se ovenfor) på denne måde:

Proc.	= 1	Program	= 5
Bruger	= 2	Appl.	= 6
Tty	= 3a og 3b	Act.	= 7
Tid	= 4	DATA:	= 8

Ved at læse i enten log-filen eller i Oracle-rapporter kan man aflæse, hvilke menu-kald de loggede brugere har foretaget. (Se evt. ovenfor fortolkningen af logfilens data).

8.3.1 Fortegnelse over kommando-kald

Der kan forekomme flere arter af kommando-kald (= bruger-handlinger) i log-filen/Oracle-rapporten end dem, der er vist i eksemplerne ovenfor:

Log tekst	Beskrivelse
Fejl i logning :	Log-systemet har meldt om fejl.
Forfejlet menuopstart :	Fx forkert menu.
Slut på menuprogram :	Programmet forlades.
Kommando kald :	En menukode er udført.
Tilbage til menu :	SLUT eller FORTRYD er udført.
Kald af notesblok	---
Rediger hjælpetekster for :	Aktuel menukode angives.
Forfejlet forsøg på redigering	Ingen tilladelse til redigering.
Mislykket låsning af terminal	---
Udskrift af menubillede :	Menuen angives.
Redigering af menu :	– " –
Ingen redigering foretaget af :	– " –
Program-status er sat for menukode :	Menukoden angives.
Menu-status er sat for menukode :	– " –
Slet skærmbillede ved menukode :	– " –
Bibehold skærmbillede ved menukode :	– " –
Vent på retur efter kald af menukode :	– " –
Vent ikke på retur efter kald af menukode :	– " –
Den redigerede menu lagres i filen :	Filnavn angives.
Ny menukode :	Menukode angives.
i linje :	Sammensat tekst, linjenr ang.
Menukode beskrivelsen er ændret til :	Beskrivelsen angives.
Nyt programkald :	Program eller menu angives.
Ny modulkode :	Modulkode angives.
Følgende linje er slettet :	Linjenummer angives.
med menukode :	Sammensat tekst, kode angives.
Linje-indsættelse forfejlet	Ikke flere linjer i menuen.
Ny linje indsat i linje :	Linjenummer angives.
Ny overskrift :	Den nye overskrift angives.

9. Fejlsituationer

9.1 Redigering af menu er ikke mulig

Det kan forekomme, at en menu ikke kan redigeres. Funktionstasterne REDIGER og REDIG TXT vises ikke på hjælpelinien, og de tilsvarende taster er virkningsløse.

Det skyldes, at der i menuen forekommer en modulkode, som den der ønsker at redigere menuen ikke har i sin brugerstandard. Der er altså en menuindgang, der ikke er adgang til. Det kan være vanskeligt at opdage den ikke-tilgængelige menuindgang, hvis f.eks. ikke-tilgængelige menuindgange bortredigeres (Se under "Redigering af parametre til ikke-tilgængelige menuindgange").

Problemet kan løses ved, at systemadministratoren logger sig ind som privilegeret bruger og tilføjer den manglende kode til brugerstandarden, evt. ved at tildele samtlige koder ved hjælp af SUPERBRUG. (Se "Redigering af brugerstandard").

Det kan forekomme, at man ikke kan redigere menuen på trods af, at REDIGER vises på hjælpelinien og kan anvendes til at kalde menuens navn frem på kommandolinien. Det skyldes normalt, at der ikke er skriveret til menuen. Problemet klares ved at ændre access-rettighederne til menuen. (Se "System V, Supermax Operating System, Section 1a", under 'CHMOD(1)').

9.2 Fejlmeddelelser under brug af Supermax Kontor

Ved fejlbetjening eller andre fejlsituationer giver Supermax Kontor en fejlmeddelelse, der meddeler fejlens art. De hyppigst forekommende fejlmeddelelser er anført her med en kort forklaring:

Fejl nnnn ved læsning af menuen
Der fås UNIX-fejlnr nnnn ved åbning af filen. Se "Supermax Operating System, System V, Reference Manual, Section 2-3" under INTRO(2), hvor alle fejlmeddelelser fra UNIX system V er anført).

Reference til fil, der ikke indeholder en menu
Den anførte fil er ikke lagret af menuredigerings-programmet.

Koden forekommer andet sted på menuen
Den indtastede funktionskode forekommer andet sted på menuen. Ret funktionskoden til et nyt bogstav/en ny bogstavkombination.

Højst 40 linier i alt
Der må ikke indsættes eller tilføjes flere linier på menuen. Summen af synlige og skjulte linier kan højst være 40.

Højst 30 linier på siden
Der må ikke indsættes eller tilføjes flere linier på siden. En menuside kan højst indeholde 30 linier.

Ingen linier at slette
Der findes ingen linier på menusiden.

Funktionskoder ikke entydige
Når redigeringen afsluttes, undersøges om en funktionskode forekommer mere end et sted på menuen. Hvis den samme kode forekommer mere end én gang, vises denne fejlmeddelelse. Skriv en anden kode og gem menuen.

Et program må ikke startes som søsterproces
Programmer må kun startes som datterproces eller som selvstændig proces.

Fejl ved lagring, ingen data gemt, fejlnr = nnnn
Ved lagring af den redigerede menu opstod operativsystem-fejl nr. nnnn. Det tidligere indhold af menuen er normalt bibeholdt. (Oplysning om operativsystem-fejl numre findes i "Supermax Operating System, System V, Reference Manual, Section 2-3" under INTRO(2), hvor alle fejlmeddelelser fra Supermax Operating System er anført).

Skriveren er optaget
Skriveren bruges af anden bruger.

Ingen tilgang til anført skriver
Skriveren eksisterer ikke eller er ikke tilgængelig.

Filnavn skal være ét ord
Et filnavn må ikke indeholde blanktegn.

Forkert menunavn
Det anførte menunavn er ikke et korrekt UNIX-filnavn.

Ingen adgang til lagring af menuen
Ved start af redigering af en menu, som brugeren ikke har skriverettigheder til. Det er nødvendigt at ændre adgangsrettighederne til menufilen for at kunne redigere den. (Se "System V, Supermax Operating System, Section 1a" under 'CHMOD(1)').

10. Konvertering af menuer fra system III til V

10.1 Menuer oprettet under system III

Menuer oprettet under system III vil uden videre kunne overflyttes til system V. Dog skal det bemærkes, at tekster indeholdende bogstaverne 'æ', 'ø', 'å', 'Æ', 'Ø' og 'Å' skal konverteres.

Konverteringen foretages ved hjælp af konverterings-programmerne i den skjulte menu, som følger med Supermax Kontor, "SUPERMAX KONTORSYSTEM".

10.2 Start af menu-konvertering

Menu-konverteringen startes fra Systemadministrator-menuen:

* Log in som privilegeret bruger og start Systemadministrator-menuen. (Se kapitlet "Redigering af brugerstandarder").

Der kan vælges mellem tre forskellige former for menu-konvertering:

koe konverterer en enkelt fil.

kok konverterer et enkelt katalog.

kos konverterer et katalog med underkataloger.

Konverter ings-programmerne konverterer på to forskellige måder:

1) **Æ, Ø, Å, æ, ø, å** i overskrift, menu-koder og -betegnelser konverteres til **Æ, Ø, Å, æ, ø, å.**
2) **Æ, Ø, Å, æ, æ, å** i programkald konverteres til **E, Q, A, e, q, a.**

Menu-konverteringen vælges i menuen ved:

* Anbring markøren på koden ved hjælp af pil-tasterne, og tryk RETUR.
* eller skriv kodens bogstaver på kommandolinien, og tryk RETUR.

Nu fjernes menuen fra skærmbilledet, og man kan gå i gang med selve konverteringen:

* Indskriv et navn på enten **den fil**, eller **det katalog** eller **det katalog med under-kataloger**, der skal konverteres.
* Tryk på RETUR for at igangsætte konverteringen.

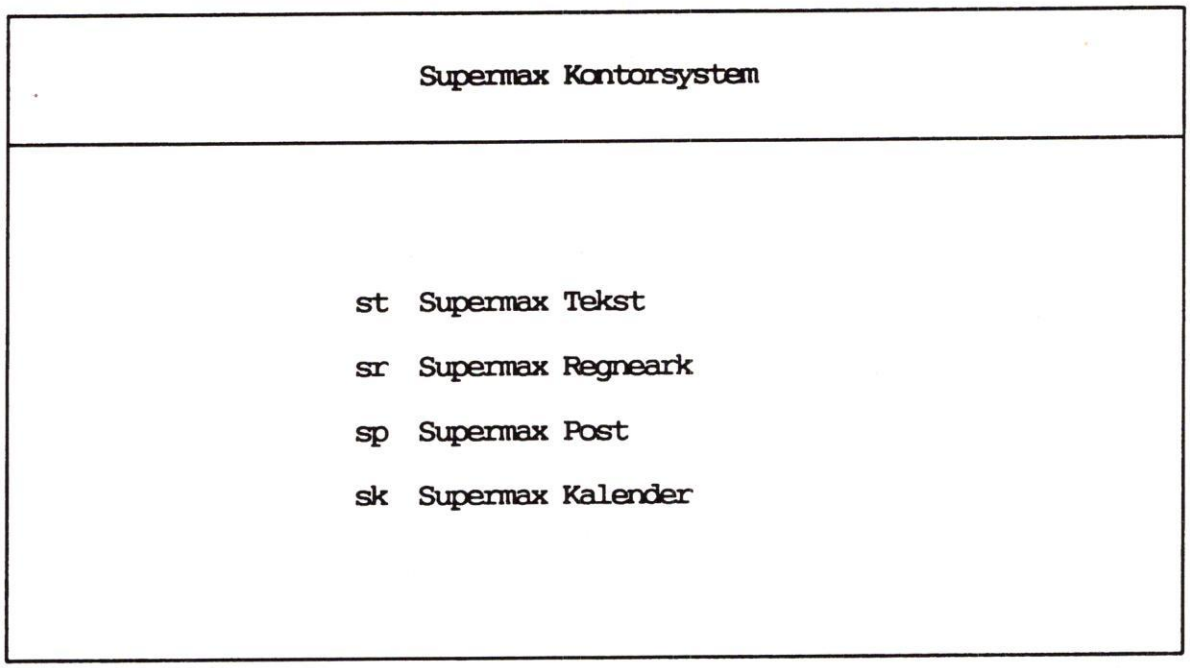
NB! Det bør tilstræbes, at en menu kun konverteres en gang!

F.eks. kan menufilen **/user/mig/minmenu** konverteres ved på kommandolinien i den skjulte menu at skrive: **koe /user/mig/minmenu** og trykke RETUR.

11. Bilag A

11.1 Udskrift af menuer

Synlige funktioner for /alib/kontor/startmenu/dk

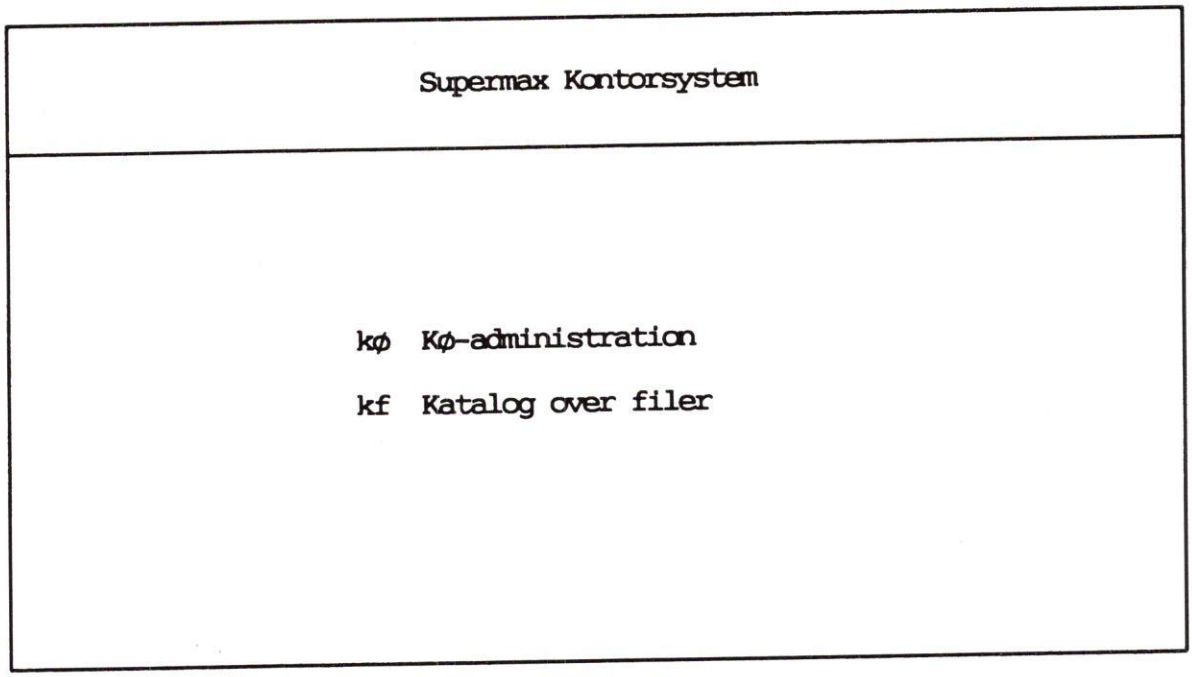
Indtast kommando:

hjælpetext redig txt rediger lås genstart genkald skærmkopi

Specifikationer for /alib/kontor/startmenu/dk

Navn	Betegnelse	P M	S y	B l	V r	Kode	Program/menu-kald
		P	J	J	J	0	
st	Supermax Tekst	M	J			0	/alib/st/stmenu
		P	J	J	J	0	
sr	Supermax Regneark	M	J			0	/alib/sr/srmenu
		P	J	J	J	0	
sp	Supermax Post	M	J			0	/alib/post/post
		P	J	J	J	0	
sk	Supermax Kalender	P	J	J	N	0	/alib/kalender/kalender
		P	J	J	J	0	
$$s	Eventuelt startscript	P	J	J	J	0	

Skjulte funktioner for /alib/kontor/startmenu/dk

Indtast kommando:

hjælpetext redig txt rediger lås genstart genkald skærmkopi

Specifikationer for /alib/kontor/startmenu/dk

Navn	Betegnelse	P M	S y	B l	V r	Kode	Program/menu-kald
kø	Kø-administration	M	N			0	/alib/spool/umenu
		P	N	J	J	0	
kf	Katalog over filer	P	N	J	J	0	ls -x

11.2 Forklaring til specifikationer (Se også "Menuredigering" ovenfor)

Navn = (Funktions)kode.
Betegnelse = Teksten til menuindgangen, der vises på skærmen.
P M = Egenskabsparameteren **Program** (P) eller **Menu** (M), der afgør, om menufunktionen skal behandles som program eller menu.
S Y = Egenskabsparameteren **Synlig** (S) eller **usYnlig** (y)-(skjult) menu.
Bl = Egenskabsparameteren **slet billede**, der sætter Ja (J) eller Nej (N) til at slette skærmen før programkald.
V r = Egenskabsparameteren **vent på RETUR**, der betinger om brugeren skal taste RETUR (J)/ikke taste RETUR (N) efter endt udførelse af et programkald.
Kode = Modulkoden for menuindgangen.
Program/menukald = Det program/den menu, som menuindgangen aktiverer.

12. Stikordsregister

$$e 3.7
$$s 3.7, 4.3
$$x 3.7, 4.3
-r-option 2.2
.profile-fil 2.2, 2.4
/alib/kontor/Usr/menu.time 2.3
/etc/passwd-filen 2.2
/etc/profile 2.2, 2.4

A

Access 7.7
Add 7.5
Adgang
  log-fil 8.2
  loggede oplysninger 8.2
Adgang til
  shell 6.12, 7.8
Adgang til menu-redigering 5.2
Adgang til menufunktion 5.1
Adgang til shell fra menu 5.2
Adgangskode 3.7
Adgangsnøgle til menufunktion 5.1
Afbrydelse
  logning 8.2
Afslut kontor ved genstart 6.11, 6.12
Afslutning
  kontor ved genstart 6.12
  menuredigering 3.9
  opdateringsfil 7.1
  opdateringspunkt 7.3
  redigering af brugerstandard 6.3
  redigering af brugerstandard-fil 6.3
  redigering af opdateringsfil 7.1
  redigering af overskrift 3.9
  redigering af parametre 6.13
  Supermax Editor 7.1
Afslutning af punkt i opdateringsfil 7.5
Afviklingsrettigheder 7.7
Aktuelt katalog 4.2
Andre 7.7
Angivelse
  brugere i opdateringsfil 7.5
Antal
  menuindgange 3.6
Antal af menuer kaldt fra menu 4.6
Antal tegn i menunavn 3.10
AUTO HENT 6.8
AUTO UD 6.8
AUTOGEM 6.9
Automatisk indlæsning
  brugerstandarder 6.8
Automatisk oprettelse
  ens brugerstandarder 6.9
Automatisk udskrivning
  af brugerstandarder 6.8

B

Batch-opdatering
  brugerstandarder 7.1
Batch-opdatering med opdaterings-fil 7.9
Besked om post 7.8
Beskrivende hjælpetekst 4.1
Betegnelse 3.7
Betjening
  Supermax Editor 7.1
Bilag A 11.1
BILLEDE
  slettes 3.8
  uændret 3.8
Bip 6.12
Bladring
  indlæste brugerstandarder 6.8
  mellem brugerkoder 6.13
Blank ulovlige menuindgange 3.9
Blind indgang 3.7
Bløde funktionstaster 3.4
  BILLEDE 3.8
  TYPE 3.8
  VENT 3.8
Brug af environment-variable 4.4
Bruger 6.2
Brugeradgang uden brugerstandard 5.2
Brugerens omgivelser 2.3
Brugerkoder 5.1
Brugernavn 6.2
Brugerstandard 5.1
Brugerstandard-fil 5.1
Bundtvis opdatering
  brugerstandarder 7.1
Bundtvis redigering
  brugerstandarder 7.1

C

Cd 4.2

D

Dansk/engelsk menu 3.10
Danske skærmtekster 2.3
Dato 7.8
Dato og tid 6.11

Dato-format 2.2
  oprindeligt 2.3
  skift 2.3
Dato-visning 2.2
Default parametre 6.11
Delete 7.7
DK 2.3
dk 2.3

E

Egenskabsparameter 3.8
Ejer af menu 7.7
Eksisterende brugerstandard 6.4
Engelsk/dansk menu 3.10
Engelske skærmtekster 2.3
Ens brugerstandarder 6.9
Environment 2.3
Environment-variabel
  LOG HOME 8.2
Environment-variable 4.4, 4.5
Erstatning
  brugerkoder 7.7

F

Faciliteter
  indlæsningsbilledet 6.7
  redigering af brugerstandard 6.9
Faste funktionstaster 3.4
Fejl i hjælpetekstnavn 4.2
Fejl ved redigering af menu 9.1
Fejlmeddelelser 9.1
Fejlsituationer 9.1
Felter i menuindgang 3.7
Filen
  /alib/kontor/usr/menu.time 2.3
Filoversigt 2.1
Fjern ikke-tilgængelige menuindgange 3.9
Fjernelse
  brugerkode 6.9
  brugerstandarder 7.7
Flytning
  linie i menu 3.5
  markør i redigering 3.5
  til næste felt 3.6
Flytning af markør
  horisontal 3.6
  lodret 3.5
  vandret 3.6
  vertikal 3.5
Flytning af menu fra system III 10.1
For langt hjælpetekstnavn 4.2
Forbyd
  adgang til shell 7.8
Forklaring til
  udskrift af menu 11.2
FORRIGE 6.8, 6.13
Fortolkning
  loggede data 8.4
FORTRYD 3.9
Fortryd
  menuredigering 3.2
  redigering af brugerstandard-fil 6.3
  ændring af brugerstandard 6.13
Funktionsnavn 3.7
Funktionstast
  AUTO HENT 6.8
  AUTO UD 6.8
  AUTOGEM 6.9
  BILLEDE 3.4
  FORRIGE 6.8, 6.13
  FORTRYD 3.4
  GEM 3.5, 6.13
  GEM+SLET 3.5
  GENKALD 3.5
  HJÆLP 3.4
  INDSÆT 3.4, 6.9
  INDSÆT TEGN 3.4
  KOPIER 3.4
  MARKER 3.5
  MARKØR TIL 1. POSITION 3.4
  MARKØR TIL SIDSTE POSITION 3.4
  NÆSTE 6.8, 6.13
  PARAMETRE 6.11
  SLET 3.4, 6.9
  SLET BRUG 6.7
  SLET LINIE 3.4
  SLET REST AF LINIE 3.4
  SLET TEGN 3.4
  SLUT 3.4
  SPECIEL 3.4
  SUPERBRUG 6.7
  TILFØJ 3.4
  TYPE 3.4
  UDSKRIV 3.4, 6.10
  VENT 3.4
Funktionstaster
  bløde 3.4
  faste 3.4
  hårde 3.4
  konstante 3.4
  menuredigering 3.4
  Supermax Editor 7.2
  variable 3.4
Fælles brugermenu 4.5
Førstegangs-installation 2.1

G

Gammelt
  dato-format 2.3
  tids-format 2.3
  time-format 2.3
GEM 6.3, 6.13
Gem
  brugerstandard 6.13
  menu 3.10
  redigeret menu 3.10
Gen 7.9
Generering
  opdaterings-format 7.9
Gruppe 7.7

H

Help 7.8
Hjælpelinie
  Indlæsnings-billede 6.3
  menubillede 3.1
  Redigerings-billede 6.3
Hjælpelinie vises fra start 6.11
Hjælpetekst 4.1
HJÆLPETEXT 4.1
Horisontal
  flytning af markør 3.6
Hvad
  logges? 8.2
  registreres ved logning? 8.2
Hårde funktionstaster 3.4

I

Identiske brugerstandarder 6.9
Ikke-tilgængelige menuindgange 3.9
Indgang i skjult menu
  redigering 3.7
Indhold
  opdaterings-fil 7.5
Indlæsning
  bruger-standard 6.8
  eksisterende brugerstandard 6.4
  Supermax Kontor 2.1
Indlæsnings-billedet 6.4
Indskrivning
  opdateringsfil 7.3
INDSÆT 6.9
Indsættelse
  brugerkode 6.9
  brugerkoder 7.6
  interval af brugerkoder 7.6
  linie i menu 3.5
  samtlige brugerkoder 7.6
Installation 2.1
Installationsdisketten 2.1
Interval af brugerkoder 7.6

J

Jokere 6.2
Jokere i opdateringsfil 7.5

K

Kald 3.7
  batch-opdatering 7.1, 7.9
Kald af shell
  direkte fra menu 7.8
Katalogangivelse
  ved funktionskald 4.2
Katalogskift 4.2
Katalogskift ved programkald 4.2
Klokkeslæt 2.2
Kode 3.7
Koe 10.1
Kok 10.1
Kommandolinie 3.1
Kommentar i menuindgang 3.7
Kommentar-tegn 7.4
Konstante funktionstaster 3.4
Kontrol
  enkelt bruger 8.2
  opdaterings-fil 7.9
  samtlige brugere 8.2
Konvertering
  opdaterings-fil 7.9
Konvertering af
  enkelt fil 10.1
  katalog 10.1
  katalog med underkataloger 10.1
Konvertering af menu fra system III 10.1
Kopiering
  brugerstandard 6.13
  linie i menu 3.5
  menu 3.2, 3.10
Korrekt afslutning
  opdateringspunkt 7.3
Kos 10.1

L

Lagring
  brugerstandard 6.3, 6.13
  menu 3.10
LANGUAGE 2.3
  styring menusprog 3.11
Lodret
  flytning af markør 3.5
LOG HOME 8.2

Log-fil 8.2
  fortolkning 8.4
Loggede data 8.2
  fortolkning 8.4
Login-shell 2.2
Logning 8.1
  afbrydelse 8.2
  enkelt bruger 8.2
  omgåelse 8.2
  samtlige brugere 8.2
  standsning 8.2
Logsystem-menu 8.2
Lovlige menunavne 3.10
Lyd ved ankommet post 6.12
Lyd ved post 7.8
Længde
  menunavn 3.10
Læserettigheder 7.7
Læsevejledning 1.1
Læsning
  loggede data 8.2
  registrerede oplysninger 8.2
Låste menuer 5.2

M

Mail 7.8
Mailbeep 7.8
Manglende
  adgang til menufunktion 5.2
  brugerkode 5.2
  brugerstandard 5.2
  shell-adgang 5.2
Markørflytning
  under redigering 3.5
Maske 6.2, 6.8, 6.9
Meddelelser om fejl 9.1
Menu
  uden ramme 2.2
Menu-overskrift 3.8
Menu-redigering og Supermax Vinduer 4.6
Menu-rettigheder 6.12, 7.7
Menubilledet 3.6
Menuens opbygning 3.6
Menufunktion 3.7
Menuindgang
  felter 3.7
Menukald 3.7
Menunavn
  antal tegn 3.10
  længde 3.10
Menunavne 3.10
Menuredigering 3.1, 3.2
Menurettigheder 6.11
Menusprog
  styring 3.11
Menustakkens størrelse 4.6
Modulkode 3.7
Modulkoder 5.1

N

Navngivning
  menuer 3.10
Navngivning af hjælpetekst 4.1
NLSPATH 2.3
Noadd 7.5
Ny brugerstandard 6.5
Nyoprettet bruger
  parametre 6.11
NÆSTE 6.8, 6.13

O

Omdøbning
  lange menunavne 3.10
Omgivelser
  LOG HOME 8.2
Omgåelse
  logning 8.2
Opd 7.10
Opdater 7.5
Opdatering
  brugerstandard-fil 7.10
  brugerstandardfil 7.9
  eksisterende brugerstandarder 7.5
  med opdateringsfil 7.9
Opdaterings-fil 7.1, 7.4
  indhold 7.5
Opdaterings-filen
  muligheder 7.6
Opdateringsfil 7.1
Oprettelse
  brugere 2.2
  menu 3.1
  ny brugerstandard 6.5
  ny menu 3.3
  opdateringsfil 7.1
  superbruger-standard 6.7
Oprettelse af
  hjælpetekst 4.1
Oprindeligt
  dato-format 2.3
  tids-format 2.3
Opsætning
  ur 2.2
Oversigt over filer 2.1
Overskrift 3.8

P

Papirkopi
  brugerstandard 6.10
PARAMETRE 6.11
  afslut kontor ved genstart 6.11
  besked om post 6.11
  lyd ved post 6.11
  rettigheder 6.11
  shell-udgang 6.11
  udpeg funktion 6.11
  vis dato og tid 6.11
  vis hjælp 6.11
Parametre
  default 6.11
  nyoprettede brugere 7.6
  nyoprettet bruger 6.11
  standard 6.11
Password-filen 2.2
Path 4.2
PIL NED 3.5
PIL OP 3.5
Placering
  menuindgange 3.6
Post 7.8
Post-alarm 7.8
Post-besked 7.8
Post-meddelelse 2.2
Postsignal 6.12
Proces-former 4.6
Programkald 3.7

R

Ramme
  undgå tegning af 2.2
Read 7.7
REDIG TXT 4.1
REDIGER 3.2
Redigering
  anden menu 3.3
  brugerens rettigheder 6.11
  brugerstandard 6.1, 6.5, 6.9
  den viste menu 3.2
  egenskabsparametre 3.8
  eksisterende brugerstandard 6.9
  eksisterende brugerstandarder 7.5
  indgang i
    skjult menu 3.7
    speciel menu 3.7
    usynlig menu 3.7
  menu 3.1, 3.2
  menu-overskrift 3.8
  menuens indhold 3.6
  menuindgang 3.6
  ny menu 3.3
Redigering (fortsat)
  opdateringsfil 7.1
  parametre
    menuindgange 3.9
Redigerings-billede
  koder 6.6
  parametre 6.11
Redigerings-billedet 6.5
Registrering 8.1
  enkelt bruger 8.2
  samtlige brugere 8.2
Rettelse
  brugerstandard 6.1
  ens brugerstandarder 7.1
  indgang i skjult menu 3.7
  indgang i speciel menu 3.7
  indgang i usynlig menu 3.7
  menuen 3.1
  menuens indhold 3.6
  menuindgang 3.6
  overskrift 3.8
Rettigheder 6.11, 7.7
Rettigheder til menu 7.7

S

Samlet opdatering
  brugerstandard-fil 7.10
  brugerstandarder 7.1
Samlet redigering
  brugerstandarder 7.1
Select 7.9
Semikolon 7.3
Shell 7.8
Shell-adgang 7.8
Shell-udgang 6.11, 6.12
Sikkerhed 8.1
Skift
  aktuelt katalog 4.2
  dato-format 2.3
  tids-format 2.3
SKJULT 3.7
Skjult funktion 3.7
Skjult menu 3.6
Skjulte programmer 4.3
Skriverettigheder 7.7
Skærmbilleder
  i redigering af brugerstandard 6.2
Skærmmeddelelser 9.1
SLET 6.9
SLET BRUG 6.7
Sletbruger 7.7
Sletning
  brugerkode 6.9
  brugerstandard 6.7
  brugerstandarder 7.7

Sletning (fortsat)
hele brugerstandard-filen 7.7
linie i menu 3.5
specificerede brugerstandarder 7.7
SLUT 3.9
Slut
menuredigering 3.9
redigering af brugerstandard-fil 6.3
redigering af parametre 6.13
Slutscript 3.7, 4.3
Slå
logning fra 8.2
logning til 8.2
So 7.10
SPECIEL 3.7
Speciel menu 3.6
Specificering
brugere i opdateringsfil 7.5
Sprog 2.3
Standardparametre 6.11
Standsning
logning 8.2
Start
batchopdatering 7.1, 7.9
med hjælpelinie 7.8
menukonvertering 10.1
menuredigering 3.2
opdatering af brugerstandard 6.1
redigering af brugerstandard-fil 6.1
Supermax Editor 7.1
uden hjælpelinie 7.8
Startscript 3.7, 4.3
Styring
menusprog 3.11
SUPERBRUG 6.7
Superbruger 7.6
Superbruger-standard 6.7
Supermax 1.3
Editor 7.1
Logsystem 8.1
Supermax Editor
afslutning 7.1
bekræft erstatning 7.2
ERSTAT 7.2
erstatningstekst 7.2
FIND 7.2
FIND BAGFRA 7.2
FIND BAGLÆNS 7.2
FIND FORFRA 7.2
FIND FORLÆNS 7.2
FIND FØ SIDE 7.2
FIND LINIE 7.2
FIND SI SIDE 7.2
FLYT 7.2
FORRIGE 7.3
funktionstaster 7.2
Supermax Editor (fortsat)
GENKALD 7.2
GENTAG 7.3
gå til linie 7.2
I+GENKALD 7.2
INDSÆT 7.2
INDSÆT KONTROLTEGN 7.2
INDSÆT LINIE 7.2
INDSÆT SL TEKST 7.2
INDSÆT SLETTET TEKST 7.2
INDSÆT TILSTAND 7.2
INDSÆT ÅBN LINIE 7.2
kopiering 7.2
NÆSTE 7.3
SLET 7.2
SLET BLANKE 7.2
SLET LINIE 7.2
SLET ORD 7.2
SLET TILSTAND 7.2
start 7.1
søgetekst 7.2
variable funktionstaster 7.2
Supermax Vinduer og menu-redigering 4.6
Superuser 7.6
Syn 7.9
Syntaks
ændringspunkter i opdaterings-fil 7.6
Syntaks i opdaterings-fil 7.3
Syntakscheck opdaterings-fil 7.9
Systemadministration 1.1
Systemadministrator-menu 7.1
Sæt
adgang til shell 7.8
afslut kontor ved genstart 6.11
besked om post 7.8
hjælpelinie fra start 6.11
lyd ved post 7.8
menurettigheder 6.11, 7.7
rettigheder 6.11
shell-udgang 6.11
udpeg funktion 6.11
udpegning med piltaster 7.9
visning af besked om post 6.11
visning af dato og tid 6.11, 7.8
visning af hjælp 6.11
visning af hjælpelinie 7.8
visning af tid 6.11
visning af ur 6.11, 7.8
visning dato og tid 6.11

T

Tekst-editor 7.1
Tid 6.11, 7.8

Tids-format 2.2
  oprindeligt 2.3
  skift 2.3
Tids-visning 2.2
Tildeling
  superuser-brugerstandard 7.6
Tilføj 7.5
Tilføjelse
  brugerkoder 7.6
  interval af brugerkoder 7.6
  linie i menu 3.5
  ny brugerkode 6.9
  nye brugerstandarder 7.5
  samtlige brugerkoder 7.6
Tillad
  adgang til shell 7.8
Tilpasning
  menu 3.1
Tilskriv
  environment-variabel i menu 4.5
  environment-variabel i menuindgang 4.4
Time 7.8
Time-format 2.2
  oprindeligt 2.3
  skift 2.3
Time-visning 2.2
Tips ved opbygning af menu 4.1
Tosprogede menuer 3.10
Tre-trins-opdatering
  brugerstandard-fil 7.9
Trinvis opdatering
  brugerstandard-fil 7.9
TYPE
  alle 3.9
  blank og editer 3.9
  blank ulovlige 3.9
  menu 3.8
  parameter 3.9
  passer ulovlige 3.9
  program 3.8

U

Udpeg funktion 6.11, 6.12
Udpeg med piltaster 7.9
Udpegning
  i menu 6.12, 7.9
  med piltaster 7.9
Udråbstegn 5.2, 6.12, 7.8
Udskift
  brugerkoder 7.7
Udskrift af menu 11.1
UDSKRIV 6.10
Udskrivning
  bruger-standard 6.8
  brugerstandard 6.10
  brugerstandard på skriver 6.10
  brugerstandard til fil 6.10
  brugerstandard via kø 6.10
  menu 3.5
Udvælgelse
  flere brugere 6.2
  med jokere 6.2
Ulovlige menuindgange 3.9
Undgå ramme 2.2
UNIX 1.3
Ur 6.11, 7.8
Uret 2.2
Usynlig menu 3.6

V

Valg
  menusprog 3.11
  redigeringsmenu 3.2
  slet/bevar billede 3.5
  type 3.5
  vent på RETUR 3.5
Vandret
  flytning af markør 3.6
Variable funktionstaster 3.4
  BILLEDE 3.8
  Supermax Editor 7.2
  TYPE 3.8
  VENT 3.8
Vejledende tekst 4.1
VENT
  tast ikke RETUR 3.8
  tast RETUR 3.8
Vertikal
  flytning af markør 3.5
Vis besked om post 6.11, 6.12
Vis dato og tid 6.11, 6.12, 7.8
Vis hjælp 6.11, 6.12
Visning
  næste side med brugerkoder 6.13

W

Wildchars 6.2
Write 7.7

Æ

Ændring
  brugerens rettigheder 6.11
  brugerkoder 7.7
  brugerstandard 6.5, 6.9
  brugerstandarder 6.1
  egenskabsparametre 3.8
  eksisterende brugerstandard 6.9
  ens brugerstandarder 7.1

indgang i skjult menu 3.7
indgang i speciel menu 3.7
indgang i usynlig menu 3.7
menu 3.2
menu-overskrift 3.8
menuens indhold 3.6
menuindgang 3.6
parametre til ikke-tilgængelige menuindgange 3.9
Ændringer i opdateringsfilen 7.6
Ændringers ikrafttræden 6.3

dde

FEJLRAPPORT

Dansk Data Elektronik A/S
Supportgruppen
Herlev Hovedgade 199
2730 Herlev

Rapport nr.

Ref. til tidl. rapport

Udfyldes af fejlmelder

Produkt	Kunde
Version	Kontaktperson
Operativ-system	Adresse
Vare nr.	Tlf.
Programmelservice kontrakt ☐	Installationsnr.
Kort beskrivelse (max. 70 tegn)	
Detaljeret beskrivelse	
	Bilag vedlagt ☐

Udfyldes af DDE Supportgruppen/ansv. afdeling

Modtaget af		Ny version	
Dato		Afsluttet	
Ansv. afd		Rettelses aktion/svar	
Ret. tidspkt.			
Rettes af		Svar/afd.	
Prioritet:		Aktion:	
katastrofal	(k)	produktnote	(p)
betydelig	(b)	intern opdatering	(i)
minimal	(m)	kunde opdateres	(k)
forslag	(f)	alle opdateres	(a)
bruger fejl	(u)	ingen opdatering	(n)
maskinel fejl	(h)		

Se bagsiden!

SÅDAN UDFYLDES FEJLRAPPORTEN:

Kun felterne i rammen med overskriften *Udfyldes af fejlmelder* skal udfyldes ved fejlmelding.

Felter mærket med stjerne bedes altid udfyldt af fejlmelderen, øvrige felter vil om nødvendigt blive udfyldt af DDE Support-gruppen.

Produkt *
: Navn på det fejlbehæftede programmel, f.eks WordWork, Supermax Regneark, tar, cc.

Version *
: Versionsnummer/-dato på det fejlbehæftede programmel, f.eks 2.2, 01.06.85. For Unix Utilities kan versions-data findes ved hjælp af programmet 'prgvers' (1), f.eks. 'prgvers tar'.

Operativsystem *
: Navn og versionsnummer på operativsystemet på maskinen, f.eks Unix 100.35c, MIKADOS 01.11.85. Er der tale om Unix, oplyser programmet 'sysvers' (1M) om versionsnummeret.

Vare nr.
: DDE varenummer på det fejlbehæftede produkt.

Programmelservice kontrakt *
: Afkrydses hvis De har indgået programmelservice kontrakt.

Kunde *
: Firma-/kundenavn.

Kontaktperson *
: Deres kontaktperson vedrørende fejlen.

Adresse *
: Adresse på anlægget hvor det fejlbehæftede programmel er installeret.

Tlf. *
: Deres telefonnummer.

Installationsnr.
: DDE installationsnummer på anlægget hvor fejlen optræder.

Kort beskrivelse *
: Kort præcis karakterisering af fejlen på max. 70 tegn.

Detaljeret beskrivelse *
: Nærmere angivelse af fejlen samt præcisering af omstændighederne omkring dens optræden.

Bilag vedlagt
: Bedes afkrydset hvis der medfølger udskrifter, disketter og lign.

Dansk Data Elektronik A/S
Herlev Hovedgade 199
DK 2730 Herlev
Tel.: (+45) 42 84 50 11
Fax: (+45) 42 84 52 20

99410012